

**MAAILMA
ANTIDOPINGU
KOODEKS**

**Koodeksi tekst on heaks kiidetud
Ülemaailmsel Konverentsil Doping Spordis
Kopenhaagenis 3.-5. märtsil 2003.a.**

SISUKORD

	SISSEJUHATUS	5
	Maailma Antidopingu Programm	5
	Koodeks	5
	Rahvusvahelised standardid	5
	Parima käitumise mudelid	6
	MAAILMA ANTIDOPINGU KOODEKSI PÕHIPRINTSIIP	6
Esimene osa		7
	DOPINGUKONTROLL	7
	SISSEJUHATUS	7
ARTIKKEL 1	DOPINGU DEFINITSIOON	8
ARTIKKEL 2	ANTIDOPINGU REEGLI RIKKUMISED	8
2.1.	Doping on sportlase kehavedelikus leiduv keelatud aine või selle metaboliit või markerid.	8
2.2.	Keelatud aine või keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse	9
2.3.	Proovi andmisest keeldumine või proovi andmise ebaõnnestumine vastavalt rakendatavate antidopingu reeglite nõuetele või mingil muul moel proovi võtmise vältimine	10
2.4.	Rakendatavate nõuete rikkumine, mis puudutavad sportlase kättesaadavust võistlusväliseks testimiseks, sh nõutud asukohta puudutava informatsiooni mitteandmine ja põhjendatult väljakuulutatud testides mitteosalemine	10
2.5.	Võltsimine või võltsimise katse ükskõik millise dopingukontrolli osa suhtes	10
2.6.	Keelatud ainete ja meetodite omamine	10
2.7.	Ükskõik millise keelatud ainete ja meetodi vahendamine	10
2.8.	Keelatud aine või keelatud meetodi andmine sportlasele, või assisteerimine, julgustamine, kaasa aitamine, õhutamine, varjamine või mõne muu antidopingu reegli rikkumine või rikkumise katse	10
ARTIKKEL 3	DOPINGU TÕEND	11
3.1.	Tõestamiskohustused ja tõestamisstandardid	11
3.2.	Faktide ja presumptsioonide tõestamise meetodid	11
ARTIKKEL 4	KEELATUD NIMEKIRI	12
4.1.	Keelatud nimekirja avaldamine ja muutmine	12
4.2.	Keelatud nimekirjas kindlaks määratud keelatud ained ja keelatud meetodid	12
4.3.	Ainete ja meetodite keelatud nimekirja lisamise kriteeriumid	13
4.4.	Tarvitamine ravi eesmärgil	14
4.5.	Kontrollprogramm	15
ARTIKKEL 5	TESTIMINE	15
5.1.	Testimise läbiviimise planeerimine	15
5.2.	Testimise standardid	15
ARTIKKEL 6	PROOVIDE ANALÜÜS	16
6.1.	Tunnustatud laboratooriumite kasutamine	16
6.2.	Tuvastamisele kuuluvad ained	16
6.3.	Proovide uurimine	16
6.4.	Proovide analüüsi ja aruannete standardid	16
ARTIKKEL 7	TULEMUSTE HALDAMINE	16
7.1.	Halbade analüütiliste leidude esialgne kontroll	16
7.2.	Teavitamine pärast esialgset kontrolli	17
7.3.	Halbadele analüütiliste leidudele järgnev kontroll, lähtudes keelatud nimekirja nõuetest	17
7.4.	Teiste antidopingu reeglite rikkumise ülevaatamine	17
7.5.	Ajutise kõrvaldamise põhimõtted	17

ARTIKKEL 8	ÕIGUS ÕIGLASELE ÜLEKUULAMISELE	18
ARTIKKEL 9	INDIVIDUAALSETE TULEMUSTE AUTOMAATNE DISKVALIFITSEERIMINE	19
ARTIKKEL 10	ÜSIKISIKUTELE RAKENDATAVAD KARISTUSED	19
10.1.	Tulemuste diskvalifitseerimine üritusel, kus ilmneb antidopingu reegli rikkumine	19
10.2.	Võistluskeelu määramine keelatud ainete ja keelatud meetodite kasutamise korral	20
10.3.	Spetsifitseeritud ained	20
10.4.	Võistluskeeld teiste antidopingu reeglite rikkumise korral	21
10.5.	Võistluskeelu tühistamine või lühendamine erandjuhtumitel	22
10.6.	Reeglid teatud potentsiaalsete mitmekordsete rikkumiste puhul	23
10.7.	Proovi võtmisele järgnevatel võistlustel saavutatud tulemuste diskvalifitseerimine	24
10.8.	Võistluskeelu perioodi algus	24
10.9.	Staatus võistluskeelu ajal	25
10.10.	Testimine ennistamiseks	25
ARTIKKEL 11	TAGAJÄRJED VÕISTKONDADELE	26
ARTIKKEL 12	SPORDIORGANISATSIOONIDE SUHTES RAKENDATAVAD KARISTUSED	26
ARTIKKEL 13	APELLATSIOONID	26
13.1.	Otsused, mille puhul on võimalik apelleerida	26
13.2.	Apellatsioonid seoses otsustega, mis puudutavad antidopingu reeglite rikkumist, tagajärgi ja ajutist kõrvaldamist	26
13.3.	Apellatsioonid seoses otsustega, mis erandkorras lubavad või keelavad ainete kasutamist ravi eesmärgil	27
13.4.	Apellatsioonid seoses otsustega, mis panevad peale tagajärjed käesoleva koodeksi kolmanda osa alusel	28
13.5.	Apellatsioonid seoses otsustega, mis ajutiselt katkestavad või tühistavad laboratooriumi akrediteerimise	28
ARTIKKEL 14	KONFIDENTSIAALSUS JA ARUANDED	28
14.1.	Halbade analüüsitulemuste ja teiste võimalike antidopingu reeglite rikkumistega seotud informatsioon	28
14.2.	Avalik teatavaks tegemine	28
14.3.	Informatsioon sportlase asukoha kohta	29
14.4.	Statistiline aruandlus	29
14.5.	Dopingukontrolli informatsiooni andmekoda	29
ARTIKKEL 15	DOPINGUKONTROLLI VASTUTUSE SELGITUS	30
15.1.	Testimine üritustel	30
15.2.	Võistlusväline testimine	30
15.3.	Tulemuste haldamine, ülekuulamised ja karistused	30
15.4.	Vastastikune tunnustamine	31
ARTIKKEL 16	DOPINGUKONTROLL SPORDIS VÕISTLEVATE LOOMADE PUHUL	31
ARTIKKEL 17	PIIRANGUTE STATUUT	31
Teine osa		32
	HARIMINE JA UURIMUSTÖÖ	32
ARTIKKEL 18	HARIMINE	32
18.1.	Põhiprintsiip ja peamine eesmärk	32
18.2.	Programm ja tegevused	32
ARTIKKEL 19	UURIMUSTÖÖ	32
19.1.	Antidopingualase uurimustöö eesmärk	32
19.2.	Uurimustöö liigid	32
19.3.	Kooskõlastamine	32
19.4.	Uurimustöö teostamine	32
19.5.	Uurimustöö raames keelatud ainete ja keelatud meetodite kasutamine	33

19.6.	Tulemuste väärarvitamine	33
Kolmas osa		33
	ROLLID JA VASTUTUS	33
ARTIKKEL 20	ALLAKIRJUTANUTE LISAROLLID JA –KOHUSTUSED	33
20.1.	Rahvusvahelise Olümpiakomitee rollid ja kohustused	33
20.2.	Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee rollid ja kohustused	33
20.3.	Rahvusvaheliste föderatsioonide rollid ja kohustused	34
20.4.	Rahvuslike olümpiakomiteede ja rahvuslike paraolümpiakomiteede rollid ja kohustused	34
20.5.	Rahvuslike antidopingu organisatsioonide rollid ja kohustused	35
20.6.	Suurüritusi korraldavate organisatsioonide rollid ja kohustused	35
20.7.	WADA rollid ja kohustused	35
ARTIKKEL 21	OSAVÕTJATE ROLLID JA KOHUSTUSED	36
21.1.	Sportlaste rollid ja kohustused	36
21.2.	Sportlase abipersonali rollid ja kohustused	36
ARTIKKEL 22	VALITSUSTE OSALEMINE	36
Neljas osa		37
	TUNNUSTAMINE, NÕUSTUMINE, MUUTMINE JA TÖLGENDAMINE	37
ARTIKKEL 23	TUNNUSTAMINE, NÕUSTUMINE JA MUUTMINE	37
23.1.	Käesoleva koodeksi tunnustamine	37
23.2.	Käesoleva koodeksi ellu viimine	37
23.3.	Tunnustamise ja elluviimise tähtajad	37
23.4.	Järevalve käesoleva koodeksi järgimise üle	38
23.5.	Käesoleva koodeksi mittejärgimise tagajärjed	38
23.6.	Käesoleva koodeksi muutmine	38
23.7.	Käesoleva koodeksi tunnustamisest loobumine	39
ARTIKKEL 24	KÄESOLEVA KOODEKSI TÖLGENDAMINE	39
LISA 1	DEFINITSIOONID	40

SISSEJUHATUS

MAAILMA ANTIDOPINGU PROGRAMMI JA KOODEKSI EESMÄRK, ULATUS JA ÜLESEHITUS

Maailma Antidopingu Programmi ja koodeksi eesmärgid on järgmised:

- Kaitsta *sportlaste* põhiõigusi osalemiseks dopinguvabas spordis ja seega edendada *sportlaste* ausust ja võrdsust üle kogu maailma ja
- Kindlustada kooskõlastatud, koordineeritud ja efektiivsed antidopinguprogrammid rahvusvahelisel ja riiklikul tasandil, mis tegeleksid dopingu avastamise, selle kasutamise eest hoiatamise ja ärahoidmise küsimustega.

Maailma Antidopingu Programm

Maailma Antidopingu Programm koosneb elementidest, mis on vajalikud kindlustamiseks optimaalse kooskõla ja parima rahvusvahelise ning riikliku antidopingualase tegevuse. Peamised elemendid on:

1 tase: *koodeks*

2 tase: *rahvusvahelised standardid*

3 tase: parima käitumise mudelid

Koodeks

Koodeks on peamine ja universaalne dokument, millele on rajatud spordile suunatud Maailma Antidopingu Programm. Koodeksi eesmärk on antidopingualase tegevuse edendamine peamiste antidopingu põhimõtete universaalse kooskõlastamise kaudu. Eeldatakse, et koodeks on piisavalt kindlapiiriline, võimaldamaks vajalike põhimõtete täielikku ühtlustamist; siiski piisavalt üldine, võimaldamaks paindlikkust kokkulepitud antidopingu põhimõtete rakendamisel.

Rahvusvahelised standardid

Erinevaid antidopingu programmi siseseid tehnilise küsimusi ja tegevusvaldkondi puudutavaid rahvusvahelisi standardeid arendatakse kokkuleppel *allakirjutanute* ja valitsustega ning kinnitatakse WADA poolt. *Rahvusvaheliste standardite* eesmärk on antidopingu programmide spetsiifiliste tehniliste küsimuste ja tegevuse eest vastutavate *antidopingu organisatsioonide* seisukohtade kooskõlastamine. *Rahvusvaheliste standardite* järgimine on koodeksi kohaselt kohustuslik. WADA juhatus võib pärast *allakirjutanute* ja valitsustega läbirääkimist *rahvusvahelistesse standarditesse* aeg-ajalt muudatusi teha. Juhul, kui koodeks ei sätesta teisiti, jõustuvad *rahvusvahelised standardid* ja kõik muudatused *rahvusvahelises standardis* või selle muudatuses märgitud kuupäeval.

[Kommentaar: Rahvusvahelised standardid sisaldavad palju koodeksi rakendamiseks vajalikke tehnilisi detaile. Siia alla kuuluvad näiteks proovi võtmiseks, laboratoorseks analüüsiks ja laboratoorseks akrediteeringuks vajalikud täpsed nõuded, mis on praegu olemas "Olümpialiikumise antidopingu koodeksis" ("OMADC"). Rahvusvahelisi standardeid, millele on koodeksis selgelt viidatud, võivad eksperdid kokkuleppel allakirjutanute ja valitsustega edasi arendada ja eraldi tehnilistes dokumentides välja tuua. On oluline, et tehnilised eksperdid oleksid suutelised tegema rahvusvahelistes standardites õigeaegseid muudatusi, ilma et sellega kaasneksid parandused koodeksis või üksiku huvirühma reeglites ja eeskirjades.]

Kõik rakendatavad rahvusvahelised standardid on paigas 1. jaanuariks 2004.]

Parima käitumise mudelid

Koodeksil põhinevate parima käitumise mudelite väljatöötamise eesmärk on pakkuda soovitavaid lahendusi erinevate antidopingualaste probleemide puhul. Neid mudeleid soovitab WADA ning nad on *allakirjutanutele* soovi korral kättesaadavad, kuid mitte kohustuslikud. Lisaks antidopingu dokumentatsiooni mudelitele pakub WADA *allakirjutanutele* ka koolitusosalast abi.

[Kommentaar: WADA valmistab ette mudel-antidopingu reeglid ja määrused vastavalt kõigi peamiste allakirjutanute gruppide vajadustele (näit rahvusvahelised individuaalalade föderatsioonid, rahvusvahelised võistkondliku spordi föderatsioonid, rahvuslikud antidopingu organisatsioonid jne). Need mudelreeglid ja -määrused järgivad koodeksit ja põhinevad sellel, pakuvad näiteid parima käitumise kohta ning sisaldavad kõiki detaile (sh viited rahvusvahelistele standarditele), mis on vajalikud efektiivse antidopingu programmi läbiviimiseks.

Need mudelreeglid ja määrused pakuvad valikuvõimalusi, mille hulgast huvigrupid võivad sobivad välja valida. Mõned huvigrupid võivad otsustada kasutusele võtta kõik mudelreeglid ja määrused ning ülejäänud parima käitumise mudelid. Teised võivad otsustada mudelid kasutusele võtta muudetud kujul. Siiski võivad mõned huvigrupid otsustada välja töötada omaenda reeglid ja määrused, mis on vastavuses koodeksis kirjeldatud üldiste printsiipide ja spetsiifiliste nõudmistega.

Teised teatud antidopingu alase töö osi puudutavad mudeldokumendid võivad olla välja arendatud üldtunnustatud huvigrupi vajadustest ja ootustest lähtuvalt. Nendeks võivad olla rahvuslike antidopingu programmide mudelid, tulemuste haldamine, testimine (väljaspool "Rahvusvahelises testimise standardis" toodud erinõudeid), haridusprogrammid jne. WADA vaatab üle ja kinnitab kõik parima käitumise mudelid enne "Maailma antidopingu programmi" lisamist.]

MAAILMA ANTIDOPINGU KOODEKSI PÕHIPRINTSIIP

Antidopingu programmide eesmärk on spordi põhiväärtuse säilitamine. Seda põhiväärtust nimetatakse sageli "spordi vaimuks". See on olümpia põhiidee; see on aus mäng. Spordi vaim on inimese hinge, keha ja vaimu ülistamine, ning seda iseloomustatakse järgmiselt:

- Eetika, aus mäng ja õiglus
- Tervis
- Suurepärase esitus
- Iseloom ja haridus
- Rõõm ja nauding
- Meeskonnatöö
- Pühendumine ja seotus
- Reeglite ja seaduste austamine
- Enda ja teiste osavõtjate austamine
- Julgus
- Ühiskond ja solidaarsus

Doping on oma põhiolemuselt spordi vaimuga vastuolus.

ESIMENE OSA
DOPINGUKONTROLL
SISSEJUHATUS

*Koodeksi esimeses osas kirjeldatakse spetsiaalseid antidopingu reegleid ja printsiipe, mis on kohustuslikud antidopingu reeglite vastuvõtmise, rakendamise ja jõustumise eest vastutavatele organisatsioonidele oma volituste piires, näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, rahvusvahelised föderatsioonid, suurürituste organisatsioonid ja rahvuslikud antidopingu organisatsioonid. Kõiki neid organisatsioone nimetatakse ühiselt *antidopingu organisatsioonideks*.*

*Koodeksi esimene osa ei asenda või ei kõrvalda vajadust *antidopingu organisatsioonide* poolt eraldi vastu võetud antidopingu reeglite järele. Kui mõned *koodeksi* esimese osa sätted peab iga *antidopingu organisatsioon* kindlasti sõna-sõnalt oma reeglitesse lisama, kehtestavad mõned esimese osa sätted kohustuslikud juhtnöörid, mis võimaldavad *antidopingu organisatsioonidele* reeglite koostamisel paindlikkust, või kehtestavad nõuded, mida iga *antidopingu organisatsioon* on kohustatud täitma, kuid ei pea oma antidopingu reeglites üle kordama. Järgnevad artiklid, mis on seotud *antidopingu organisatsiooni* antidopingu alase tegevusega, tuleb lisada iga *antidopingu organisatsiooni* reeglitesse ilma oluliste muudatusteta.*

*(on lubatud väikesed keelelised muudatused, et viidata organisatsiooni nimele, spordialale, alapealkirjade numeratsioonile jne): Artiklid 1 (Dopingu definitsioon), 2 (Antidopingu reeglite rikkumine), 3 (Dopingu tõend), 9 (Individuaalsete tulemuste automaatne *diskvalifitseerimine*), 10 (Indiviididele rakendatavad karistused), 11 (*Tagajärjed* võistkondadele), 13 (Apellatsioonid) välja arvatud 13.2.2, 17 (Piirangu statuut) ja Definitsioonid.*

[Kommentaar: Kooskõlastamise seisukohalt on väga oluline, et kõik allakirjutanud teevad oma otsused sama antidopingu reeglite rikkumise nimekirja alusel, samade tõestamiskohustuste alusel ja kehtestavad samade antidopingu reeglite rikkumise puhul samu karistusi. Need põhireeglid peavad jääma samaks siis, kui ülekuulamine leiab aset rahvusvahelises föderatsioonis, riiklikul tasandil või CASis. Teisalt pole efektiivse kooskõlastamise jaoks vajalik, et kõik allakirjutanud kasutaksid ühesugust tulemuste haldamise ja ülekuulamise protsessi. Praegu on palju erinevaid ja siiski võrdselt mõjusaid tulemuste haldamise ja ülekuulamise võimalusi erinevate rahvusvaheliste föderatsioonide ja riiklike organite raames. Koodeks ei nõua tulemuste haldamise ja ülekuulamise täielikku samasust; siiski on nõutav, et allakirjutanute erinevad lähenemised oleksid vastavuses koodeksi printsiipidega.

Artikli 13 puhul ei ole nõutav, et sätetesse lisatud alapunkt 13.2.2 tuleks sõna-sõnalt kasutusele võtta, kuna 13.2.2 kehtestab kohustuslikud juhised, mis lubavad antidopingu organisatsioonidele reeglite sõnastamisel teatavat paindlikkust.]

Antidopingu reeglid, nagu võistlusreeglid, on spordireeglid, mis määravad ära tingimused, mille alusel tehakse sporti. *Sportlaste* jaoks on nende reeglite tunnustamine osalemise tingimuseks. Antidopingu reeglid ei kuulu kriminaalmenetluste või tööalaste küsimuste kohta rakendatavate nõuete ja legaalsete standardite alla ja pole nendega piiritletud. Koodeksis kirjeldatud juhised ja miinimumstandardid väljendavad laia huvigruppide ringi seisukohti, kelle eesmärgiks on aus sport, ja seda peavad respektierima kõik kohtud ja kohtuorganid.

Osalejad kohustuvad järgima antidopingu reegleid, mis on vastu võetud kooskõlas koodeksiga vastavate antidopingu organisatsioonide poolt. Iga *allakirjutanu* kehtestab

reeglid ja menetluskorra kindlustamiseks, et kõik *allakirjutanu* ja selle liikmesorganisatsioonide haldusalasse kuuluvad *osalejad* on vastavatest *antidopingu organisatsioonide* kehtivatest antidopingu reeglitest teadlikud ja nõustuvad nendega.

[Kommentaar: spordiga tegeledes kohustuvad sportlased täitma oma spordiala võistlusreegleid. Samamoodi on sportlased ja sportlasi toetav personal kohustatud koodeksi kohaselt täitma artiklil nr 2 põhinevaid antidopingu reegleid vastavalt liikmestaatusele, akrediteeringule või spordiorganisatsioonides või spordiüritustes osalemisele. Iga allakirjutanu astub vajalikke samme kindlustamiseks, et kõik sportlased ja sportlasi toetav personal järgiksid oma haldusala piires vastavaid antidopingu organisatsioonide reegleid.]

ARTIKKEL 1 DOPINGU DEFINITSIOON

Dopingut defineeritakse kui ühe või enama *koodeksi* artikkel 2.1 kuni artikkel 2.8 kirjeldatud antidopingu reegli rikkumist.

ARTIKKEL 2 ANTIDOPINGU REEGLI RIKKUMISED

[Kommentaar: Artikli 2 eesmärk on täpsustada, millistel tingimustel ja millise tegevuse korral toimub antidopingu reeglite rikkumine. Dopingu juhtude ülekuulamise toimuvad eeldusel, et on rikutud ühte või enamast neist kindlaksmääratud reeglitest. Enamus selles rikkumiste nimekirjas olevatest tingimustest ja tegevustest on mingis vormis OMADCis või teistes olemasolevates antidopingu reeglites.]

Antidopingu reeglite rikkumised on järgmised:

2.1. Doping on sportlase kehavedelikus leiduv keelatud aine või selle metaboliit või markerid.

2.1.1. Iga sportlane kohustub ise jälgima, et tema kehasse ei satuks *keelatud ainet*. Sportlased on vastutavad kõikide nende *kehavedelikes* leiduvate *keelatud ainete* või nende *metaboliitide* või ainete kasutamise *markerite* eest. Seega pole vajalik tõestada *sportlasepoolset* kavatsuslikku, eksimuslikku või teadlikku kasutamist tõestamiseks antidopingukontrolli rikkumist vastavalt artiklile 2.1.

[Kommentaar: Seoses antidopingu reeglite rikkumisega, mille all on mõeldud keelatud aine (või selle metaboliidide või markerite) olemasolu, võtab koodeks vastu range vastutuse seaduse, mis on olemas OMADC-s ja enamikes olemasolevates antidopingu reeglites. Range vastutuse põhimõtte kohaselt tähendab keelatud aine leidmine sportlase kehavedelikust alati antidopingu reegli rikkumist. Rikkumine on toimunud, kui sportlane kasutas kavatsuslikult või mittekavatsuslikult keelatud ainet, oli hooletu või mingil muul moel süüdi. Kui positiivne tulemus tuli võistlussisese testimise tulemusena, tühistatakse selle võistluse tulemused automaatselt (Artikkel 9 (Individaalsete tulemuste automaatne diskvalifitseerimine). Sportlasel on siiski võimalus karistust vältida või vähendada, kui ta suudab näidata, et ta polnud süüdi või märkimisväärselt süüdi. (Artikkel 10.5 Võistluskeelu tühistamine või lühendamise erijuhtudel).

Range vastutuse reegel sportlase kehavedelikus leiduva keelatud aine kohta, arvestades karistuse muutmise võimalusega kindlaksmääratud tingimustel, võimaldab efektiivse antidopingu seaduse jõustumise kõikide "puhaste" sportlaste jaoks ning on õiglane nendel erijuhtudel, kui keelatud aine sattus sportlase kehasse ilma sportlase süü või hooletusest. On oluline rõhutada, et kuna antidopingu reegli rikkumise üle otsustamise aluseks on range vastutuse reegel, ei määrata võistluskeelu pikkust automaatselt.

Range vastutuse reegli põhiprintsiipi kirjeldati hästi vahenduskohtu (Court of Arbitration for Sport) poolt Quigley ja UITi kohutasjas.

“On õige, et range vastutuse reegel võib mõnel üksikjuhtumil ebaõiglane olla, nagu Q puhul, kui sportlane võis rohtu võtta vale sildi või vale nõuande tõttu, mille eest ta ei vastuta – eriti võõral maal ootamatult haigestudes. Kuid samas on ka “ebaõiglane”, et sportlane saab head mürki olulise võistluse eelõhtul. Siiski ei muudeta kummalgi juhul ebaõigluse heastamiseks võistluse reegleid. Samuti, nagu ei lükata võistlust edasi, et oodata sportlase tervenemist, ei muudeta keelatud ainete nimekirja selle juhusliku tarvitamise tõttu. Võistlusega kaasnevad probleemid, nagu elus ikka, võivad tekitada erinevat tüüpi ebaõiglust, kas õnnetuse, hooletuse või vastutusvõimetute isikute tõttu, mida seadus ei suuda heastada.

On õiglane põhimõtte mitte parandada individile põhjustatud juhuslikku ebaõiglust, tekitades teadlikult ebaõiglust kõigile ülejäänud võistlejatele. Just nii juhtuks, kui lubada sooritust parandavate keelatud ainete kasutamist enese teadmata. Kuna kavatsuse tõestamine on keeruline, jääks seetõttu paljudel juhtudel ka kavatsuslik kuritarvitamine karistamata; ning päris kindlasti tähendaks kavatsuse tõestamise nõue kalleid kohtukululusid, mis võivad föderatsioonid laostada – eriti neid, kelle dopingus vastu võitlemise eelarve on niigi väike.”]

2.1.2. Välja arvatud need ained, mille puhul on aine hulk keelatud nimekirjas spetsiaalselt välja toodud, tähendab ükskõik millise hulga keelatud aine, selle *metaboliitide* või *markerite* leidumine sportlase proovis antidopingus reegli rikkumist.

2.1.3. Erandina artiklis 2.1 toodud üldreeglist võib keelatud nimekirja määrata spetsiaalsed kriteeriumid nende keelatud ainete hindamiseks, mida võib toota ka endogeenselt.

[Kommentaar: Keelatud nimekirja võib sätestada, et T/E suhe, mis on suurem kui 6:1, on doping, juhul kui antidopingus organisatsiooni poolt eelnevate või järgnevate testitulemuste longituuduuringus ei näita iseenesest suurenenud suhet või kui sportlane ei tõesta muul moel, et suurenenud suhe on füsioloogilise või patoloogilise olukorra tulemus.]

2.2. Keelatud aine või keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse.

2.2.1. Keelatud aine või keelatud meetodi kasutamise õnnestumine või ebaõnnestumine pole oluline. Ükskõik millise antidopingus reegli rikkumiseks piisab keelatud aine või keelatud meetodi kasutamisest või kasutamise katsest.

[Kommentaar: “Kasutamise” keeldu OMADCi tekstis on laiendatud, et see hõlmaks nii keelatud aineid kui ka keelatud meetodeid. Selle laiendusega pole vajadust spetsiaalselt rõhutada “kasutamise võimaldamist” kui eraldi antidopingus reegli rikkumist. “Kasutamist” saab näiteks tõestada ülestunnistuste, kolmanda isiku tunnistuste ja teiste tõendusmaterjalide abil.

Keelatud aine “kasutamise katse” näitamine eeldab sportlase kavatsuste tõestamist. Asjaolu, et mainitud antidopingus reegli rikkumiseks on vajalik kavatsuse tõestamine, ei vähenda range vastutuse printsiipi, mis puudutab Artikli 2.1 rikkumist ning keelatud aine või keelatud meetodi kasutamist.

Kui sportlane kasutab võistlusväliselt keelatud ainet, mis ei ole võistlusväliselt keelatud, siis ei ole tegemist antidopingus reegli rikkumisega.]

2.3. Proovi andmisest keeldumine või proovi andmise ebaõnnestumine vastavalt rakendatavate antidopingu reeglite nõuetele või mingil muul moel proovi võtmise vältimine.

[Kommentaar: Proovi andmise ebaõnnestumine või selle andmisest keeldumine pärast vastavat teadet on keelatud peaaegu kõigis antidopingu reeglites. Selles artiklis laiendatakse tüüpilist reeglit, lisades "muul moel proovi võtmist vältimine" keelatud käitumisele. Näiteks kui tõestatakse, et sportlane peidab end testi teha sooviva dopingukontrolli ametniku eest, loetakse seda antidopingu reegli rikkumiseks. Kui "proovi andmisest keeldumine või proovi andmise ebaõnnestumine" rikkumine võib olla kavatsuslik või põhjustatud hooletusest, siis proovi andmise "vältimine" näitab sportlasepoolset kavatsust.]

2.4. Rakendatavate nõuete rikkumine, mis puudutavad sportlase kättesaadavust võistlusväliseks testimiseks, sh nõutud asukohta puudutava informatsiooni mitteandmine ja põhjendatult väljakuulutatud testides mitteosalemine.

[Kommentaar: Etteteatamata võistlusvälised testid on efektiivse dopingukontrolli peareegel. Kui puudub täpne informatsioon sportlase asukoha kohta, on selline testimine ebaefektiivne ning mõnikord võimatu. Selles artiklis, mis enamikest antidopingu reeglitest puudub, nõutakse, et võistlusvälise testimise jaoks välja valitud sportlased kohustuvad andma informatsiooni oma asukoha ja asukoha muudatuste kohta, et neid saaks üles leida eelnevalt etteteatamata võistlusvälise testimise jaoks. Sportlase rahvusvaheline föderatsioon ja rahvuslik antidopingu organisatsioon on "rakendatavad nõuded" kehtestanud selleks, et võimaldada paindlikkust vastavalt erinevate spordialade ja riikide tingimustele. Selle artikli rikkumine võib põhineda sportlase kavatsuslikul või hoolimatul käitumisel.]

2.5. Völtsimine või völtsimise katse ükskõik millise dopingukontrolli osa suhtes.

[Kommentaar: See artikkel keelab käitumise, mis õõnestab dopingukontrolli protsessi, kuid mis ei kuulu keelatud meetodite tüüpilise definitsiooni alla. Näiteks dopingukontrolli vormi numbrite muutmine testimise ajal või B-pudeli lõhkumine B-proovi võtmise ajal.]

2.6. Keelatud ainete ja meetodite omamine:

Juhul, kui sportlane omab ükskõik mis ajal võistlusvälisel testimisel keelatud ainet või keelatud meetodit, välja arvatud juhul kui sportlane tõestab, et see toimub ravi eesmärgil tehtud erandi tõttu, mis on lubatud vastavalt artiklile 4.4 (Kasutamine ravi eesmärgil) või mõnel teisel arvestataval põhjusel.

2.6.1. Juhul, kui sportlast toetav personal omab seoses sportlase, võistluse või treeninguga ainet, mis on võistlusvälisel testimisel keelatud, välja arvatud juhul, kui sportlast toetav personal tõendab, et see toimub ravi eesmärgil tehtud erandi tõttu, mis on sportlasele lubatud vastavalt artiklile 4.4 (Kasutamine ravi eesmärgil) või mõnel teisel arvestataval põhjusel.

2.7. Ükskõik millise keelatud aine või keelatud meetodi vahendamine.

2.8. Keelatud aine või keelatud meetodi andmine sportlasele, või assisteerimine, julgustamine, kaasa aitamine, õhutamine, varjamine või mõne muu antidopingu reegli rikkumine või rikkumise katse.

ARTIKKEL 3 DOPINGU TÕEND

3.1. Tõestamiskohustused ja tõestamisstandardid

Antidopingu organisatsioon kohustub antidopingu reegli rikkumist tõestama. Tõestamisstandardiks on see, kas antidopingu organisatsioon on ülekuulamisorganile rahuldavalt tõestanud antidopingu reegli rikkumise toimumist, võttes arvesse esitatud süüdistuste tõsidust. See tõestamisstandard on kõigil juhtudel määravam kui vaid tõenäosus, kuid väiksem kui põhjendatud kahtlus. Juhul, kui *koodeks* asetab tõestamiskohustuse sportlasele või mõnele teisele isikule, kes on väidetavalt toime pannud antidopingu reegli rikkumise, et ümber lükata presumptsiooni või tõestada kindlaksmääratud fakte või tingimusi, võrdub tõestamisstandard tõenäosusega.

[Kommentaar: See tõestamisstandard, mis on antidopingu organisatsioonile kohustuslik, on võrreldav standardiga, mida kasutatakse enamikes maades tööalast väärkäitumist puudutavatel juhtudel. Samuti on seda laialdaselt kasutatud kohtutes ja tribunalides dopingujuhtumite puhul. Vaata näiteks CASi otsus N.,J.,Y.,W.v.FINA, CAS 98/208, 22 detsember 1998.]

3.2. Faktide ja presumptsioonide tõestamise meetodid

Antidopingu reegli rikkumisega seotud fakte võib tõestada kõigil usaldusväärsetel viisidel, sh ülestunnistused. Dopingujuhtudel on rakendatavad järgmised tõestamise reeglid:

3.2.1. Eeldatakse, et WADA-akrediteeritud laboratooriumid on analüüsinud proove ja korraldanud kinnipidamisprotseduure vastavalt laboratoorsete analüüside *rahvusvahelisele standardile*. Sportlane võib selle presumptsiooni vaidlustada, väites, et *rahvusvahelisi standardeid* ei järgitud.

Kui sportlane vaidlustab eelneva presumptsiooni, näidates, et *rahvusvahelisi standardeid* ei järgitud, on antidopingu organisatsioonil kohustus tõestada, et see mittejärgimine ei olnud *halva analüütilise tulemuse* põhjustajaks.

[Kommentaar: Tõendite olemasolul peab sportlane tõestama, et rahvusvahelisi standardeid ei järgitud. Kui sportlane seda teeb, liigub tõestamiskohustus antidopingu organisatsioonile, kes peab tõestama piisavalt veenvalt ülekuulamisorganile, et mittejärgimine ei muutnud testi tulemusi.]

3.2.2. *Rahvusvaheliste testimise standardite* mittejärgimine, mis ei põhjustanud halba analüütilist tulemust või mõnda muud antidopingu reegli rikkumist, ei tühistata neid tulemusi. Kui sportlane tõestab, et *rahvusvaheliste standardite* mittejärgimine toimus testimise ajal, on *antidopingu organisatsioonil* kohustus tõestada, et see mittejärgimine ei põhjustanud *halba analüütilist tulemust* ega faktilist põhjendust antidopingu reegli rikkumisele.

ARTIKKEL 4 KEELATUD NIMEKIRI

4.1. Keelatud nimekirja avaldamine ja muutmine.

WADA avaldab keelatud nimekirja rahvusvahelise standardina nii tihti kui vajalik ja mitte harvem kui üks kord aastas. Keelatud nimekirja planeeritav sisu ning kõik muudatused edastatakse koheselt kirjalikult kõigile allakirjutanutele ning valitsustele kommenteerimiseks ja arvamuse avaldamiseks. WADA saadab keelatud nimekirja iga-aastase väljaande ning kõik muudatused koheselt igale allakirjutanule ja valitsusele ning avaldab oma koduleheküljel; ja iga allakirjutanu astub vajalikke samme, et edastada keelatud nimekiri oma liikmetele ja allüksustele. Kõigi antidopingu organisatsioonide reeglites on täpsustused, et juhul kui keelatud nimekirjas või selle muudatuses pole sätestatud teisiti, jõustuvad keelatud nimekiri ja selle muudatused antidopingu organisatsiooni reeglite raames kolm kuud pärast seda, kui WADA on avaldanud keelatud nimekirja, ilma et antidopingu organisatsioon peaks astuma edasisi samme.

[Kommentaar: Vajaduse korral muudetakse ja avaldatakse keelatud nimekiri kiirendatud korras. Süsteemsuse tagamiseks avaldatakse uus nimekiri igal aastal, sõltumata muudatuste tegemisest. IOCI põhimõtte uus nimekiri igal aastal avaldada on põhjendatud sellega, et nii välditakse segadust selle üle, milline nimekiri on kõige uuem. Selle probleemi lahendamiseks paneb WADA oma koduleheküljele alati kõige uuema nimekirja.]

Eeldatakse, et antidopingu organisatsioonide poolt vastavalt koodeksile vastu võetud muudetud reeglid ei jõustu enne 1. jaanuari 2004 WADA poolt vastu võetud esimest keelatud nimekirja. OMADCit rakendatakse seni, kuni Rahvusvaheline Olümpiakomitee on koodeksi vastu võtnud.]

4.2. Keelatud nimekirjas kindlaks määratud keelatud ained ja keelatud meetodid.

Keelatud nimekiri määrab kindlaks need keelatud ained ja keelatud meetodid, mis on alati dopinguna keelatud (nii võistlussiseselt kui võistlusväliselt) nende võime tõttu edasistes võistlustes sooritust parandada või nende varjamise võime tõttu, ning need ained ja meetodid, mis on keelatud ainult võistlussiseselt. Rahvusvahelise föderatsiooni soovitusel võib WADA selle konkreetse spordiala keelatud nimekirja laiendada. Keelatud aineid ja keelatud meetodeid võib keelatud nimekirja lisada üldkategoriana (näiteks anaboolsed ained) või konkreetse viitega teatud ainele või meetodile.

[Kommentaar: On olemas üks keelatud nimekiri. Need ained, mis on alati keelatud, sisaldavad varjavaid aineid, ning nende ainete kasutamine treenimisel võib anda pikaajalise sooritust parandavat efekti, näiteks anaboolid. Kõik keelatud nimekirja kuuluvad ained ja meetodid on keelatud võistlussiseselt. Võistlussisese ja võistlusvälise testimise eristus on üle võetud OMADCist.]

On olemas ainult üks dokument nimega "Keelatud nimekiri". WADA võib sinna juurde panna lisaaineid või –meetodeid (näiteks beeta-blokkerid laskmise kohta), kuid need kajastuvad samuti ühtses keelatud nimekirjas. Kui kõik keelatud ained on ühes nimekirjas, siis sellega välditakse probleeme, mis on seotud kindlaksmääramisega, millised ained on millisel spordialal keelatud. Üksikutele spordialadele ei tehta keelatud ainete üldnimekirjas erandeid (näiteks anaboolide eemaldamine "mõistuse spordialade" keelatud nimekirjadest). See otsus baseerub eeldusel, et teatud dopinguaineid ei tohiks kasutada mitte keegi, kes end sportlaseks nimetab.]

4.3. Ainete ja meetodite keelatud nimekirja lisamise kriteeriumid.

Otsustades aine või meetodi *keelatud nimekirja* lisamise üle, võtab WADA arvesse järgmisi kriteeriume.

4.3.1 Aine või meetodi lisamine *keelatud nimekirja* võetakse kaalumisele, kui WADA otsustab, et aine või meetod vastab kahele allpool toodud kolmest kriteeriumist:

4.3.1.1. Meditsiiniline või muu teaduslik tõestus, farmakoloogiline efekt või kogemus, et ainel või meetodil on võime suurendada või ta suurendab sportlikku sooritust;

4.3.1.2. Meditsiiniline või muu teaduslik tõestus, farmakoloogiline efekt või kogemus, et aine või meetodi *kasutamine* tähendab *sportlase* jaoks tegelikku või potentsiaalset terviseriski.

4.3.2. Aine või meetod lisatakse *keelatud nimekirja* ka siis, kui WADA otsustab, et on olemas meditsiiniline või muu teaduslik tõestus, farmakoloogiline efekt või kogemus, et aine või meetod võib varjata teiste *keelatud ainete* ja *keelatud meetodite kasutamist*.

[Kommentaar: Aine lisamist keelatud nimekirja võidakse kaaluda ka juhul, kui tegemist on varjava ainega või ta vastab järgnevast kolmest kriteeriumist kahele:

(1) Tal on võime suurendada või ta suurendab sportlikku sooritust; (2) potentsiaalne või tegelik terviserisk; või (3) on vastuolus spordi vaimuga. Ükski kolmest kriteeriumist eraldi pole piisav põhjus aine lisamiseks keelatud nimekirja. Näiteks potentsiaal parandada sooritust, nagu üks kriteerium sõnastab, näiteks füüsiline ja vaimne treening, punane liha, karbohüdraatide kasutamine ja treenimine kõrgel merepinnast. Risk tervisele on ka suitsetamine. Kõigi kolme kriteeriumi täitmine pole samuti vajalik. Näiteks geeniülekanne tehnoloogia kasutamine sportliku soorituse parandamiseks peaks olema keelatud, kuna see on vastuolus spordi vaimuga, isegi siis, kui see on kahjutu. Samamoodi on potentsiaalselt ebatervislik teatud ainete kuritarvitamine meditsiiniliste põhjusteta, ekslikult arvates, et sooritus seeläbi paraneb, kindlasti vastuolus spordi vaimuga. See ei sõltu sellest, kas sportlikku sooritust parandav toime on ka tegelikult olemas.]

4.3.3. WADA otsus, millised *keelatud ained* ja *keelatud meetodid* lisatakse *keelatud nimekirja*, on lõplik ning ei kuulu vaidlustamisele *sportlase* ega mõne teise *isiku* väite alusel, et aine või meetod polnud varjav ning sel ei olnud sooritust parandavat toimet, aine ei kujutanud endast riski tervisele ning polnud vastuolus spordi vaimuga.

[Kommentaar: Küsimust konkreetse aine vastavusele Artiklis 4.3 toodud kriteeriumitele (Ainete ja meetodite keelatud nimekirja lisamise kriteeriumid) ei saa tõstatada antidopingureegli rikkumise kaitseks. Ei saa näiteks väita, et leitud keelatud aine poleks sellel konkreetsel spordialal olnud sooritust parandava toimega, vaid dopinguga on tegemist siis, kui keelatud nimekirjas olev aine leitakse sportlase kehavedelikus. Sama põhimõte on OMADCis.]

4.4. Tarvitamine ravi eesmärgil

WADA võtab vastu rahvusvahelise standardi võimaldamaks teha erandeid ravi eesmärgil tarvitamise korral.

Kõik rahvusvahelised föderatsioonid kinnitavad, et iga *rahvusvahelisel tasandil* võistlev *sportlane* või mõni muu *rahvusvahelisel üritusel* osalev *sportlane* võib taotleda erandit ravi eesmärgil, kui tal on arsti tõendit haigusliku seisundi kohta, mille puhul on vajalik *keelatud aine* või *meetodi kasutamine*. *Rahvuslik antidopingu organisatsioon* tagab kõigile tema haldusalasse kuuluvatele sportlastele, kes ei võistle rahvusvahelisel tasandil, et nad võivad taotleda erandit *ravi eesmärgil*, omades arsti tõendit haigusliku seisundi kohta, mille puhul on vajalik *keelatud aine* või *meetodi kasutamine*. Neid taotlusi hinnatakse vastavalt ravi eesmärgil kasutamise *rahvusvahelistele standardile*. Rahvusvahelised föderatsioonid ja *rahvuslikud antidopingu organisatsioonid* teatavad koheselt WADALE erandi võimaldamisest *rahvusvahelisel tasandil* või vabariiklikul tasandil võistlevale *sportlasele*, kes kuulub *tema rahvusliku antidopingu organisatsiooni poolt registreeritud testimise sektsiooni*

WADA võib omal algatusel üle vaadata kõigile *rahvusvahelisel tasandil* või *vabariiklikul tasandil* võistlevatele sportlastele, kes kuuluvad *tema rahvusliku antidopingu organisatsiooni poolt registreeritud testimise sektsiooni*, ravi eesmärgil tehtud erandid. Juhul kui mõni *sportlane* on taotlenud *erandit ravi eesmärgil* ja saanud eitava vastuse, võib WADA selle eituse üle vaadata. Kui WADA otsustab, et ravi eesmärgil tehtud erand või selle tegemisest keeldumine ei vastanud ravi eesmärgil tehtavaid erandeid puudutavatele *rahvusvahelistele standarditele*, võib WADA seda otsust muuta.

[Kommentaari: On oluline paremini kooskõlastada erandite võimaldamist ravi eesmärgil. Sportlasi, kes tarvitavad arsti poolt kirjutatud keelatud aineid, võidakse karistada, kui nad pole eelnevalt selle kohta taotlenud erandit ravi eesmärgil. Hetkel pole paljudel spordiorganisatsioonidel reegleid, mis lubaksid teha erandeid ravi eesmärgil; teised järgivad kirjutamata eeskirju; ja vaid mõned üksikud on lisanud kirjalikud eeskirjad oma antidopingu reeglitesse. See artikkel kooskõlastab ravi eesmärgil võimaldatavate erandite põhimõtted ning paneb erandite võimaldamise või ümberlükkamise vastutuse rahvusvahelisel tasandil võistlevate sportlaste puhul rahvusvahelistele föderatsioonidele ja vabariigi tasandil võistlevate sportlaste puhul (neile, kes ei võistle ka rahvusvahelisel tasandil) ning teistele sportlastele, kelle puhul rakendatakse dopingukontrolli vastavalt koodeksile, rahvuslikele antidopingu organisatsioonidele.

Sagedasti välja kirjutatud keelatud ainete hulka, mida võiks eraldi käsitleda ravi eesmärgil tehtava rahvusvahelise standardi raames, kuuluvad näiteks ägeda astma vastu ning soolte põletiku vastu kirjutatud ravimid. Kui erandi tegemine ravi eesmärgil on tagasi lükatud või pole loa andmine toimunud vastavuses rahvusvahelise standardiga, võib vastavalt rahvusvahelisele standardile selle otsuse WADALE ülevaatamiseks edasi anda ning seejärel edasi kaevata, nagu on sätestatud artiklis 13.3 (Apellatsioonid). Kui otsus ravi eesmärgil tehtava erandi võimaldamise kohta ära muudetakse, ei toimu äramuutmine tagasiulatuvalt, ning tulemused, mida sportlane saavutas ravi eesmärgil tehtava erandi kehtimise ajal, ei diskvalifitseerita.]

4.5. Kontrollprogramm

Koostöös teiste *allakirjutanute* ja valitsustega kehtestab WADA kontrollprogrammi nende ainete kohta, mis ei ole *keelatud nimekirjas*, aga mida WADA soovib kontrollida, et avastada nende väärkasutamist spordis. Enne *testimist* avaldab WADA kontrollimisele kuuluvad ained. Laboratooriumid edastavad WADALE regulaarselt statistilist informatsiooni sisaldavaid ülevaateid nende ainete *kasutamise* juhtudest või leidudest ning sellest, kas proovid võeti *võistlussiseselt* või *võistlusväliselt*. Need ülevaated ei sisalda konkreetseid *proove* puudutavat lisainformatsiooni. WADA edastab rahvusvahelistele föderatsioonidele ja *rahvuslikele antidopingu organisatsioonidele* vähemalt kord aastas lisaineid puudutavat statistilist informatsiooni. WADA rakendab meetmeid, et nendes ülevaadetes oleks tagatud üksikute sportlaste range anonüümsus. Kontrollitud ainete kasutamise juhud või vastavad leiud ei tähenda dopingu rikkumist.

ARTIKKEL 5 TESTIMINE

5.1. Testimise läbiviimise planeerimine.

Testimist korraldavad *antidopingu organisatsioonid* koostöös teiste *testimist* korraldavate antidopingu organisatsioonidega samas sportlase *seksioonis*:

5.1.1. Planeerivad ja rakendavad sobiva arvu *võistlussiseseid* ja *võistlusväliseid* teste.

Iga rahvusvaheline föderatsioon organiseerib registreeritud testimise seksiooni mingil spordialal rahvusvahelisel tasemel võistlevate sportlaste jaoks ning iga *rahvuslik antidopingu organisatsioon* organiseerib rahvusliku *registreeritud testimise seksiooni* oma riigi sportlaste jaoks. Rahvusliku taseme *seksioonis* testitakse nii *rahvusvahelisel tasemel võistlevaid sportlasi* kui ka teisi vabariigi tasemel võistlevaid *sportlasi*. Iga rahvusvaheline föderatsioon ja *rahvuslik antidopingu organisatsioon* planeerib ja korraldab *võistlussisest* ja *võistlusvälist testimist* oma *registreeritud testiseksioonis* .

5.1.2. Peab esmatähtsaks *testimist ilma eelneva etteteatamiseta*.

5.1.3. Korraldab sihtgrupi testimist.

[Kommentaar: Sihtgrupi testimine on oluline, sest juhuslik testimine või isegi kaalutud juhuslik testimine ei kindlusta kõigi vajalike sportlaste testimist. (Näiteks: maailmaklassi sportlased; sportlased, kelle sooritus on lühikese aja jooksul märkimisväärselt paranenud; sportlased, kelle treeneritel on olnud positiivsete testi tulemustega sportlasi. jne).

Loomulikult ei tohi sihtgrupi testimist korraldada mõnel teisel eesmärgil peale õigusjärgse dopingu kontrolli. Koodeks ütleb, et sportlastel pole alust arvata, et neid testitakse ainult juhuslikkuse alusel. Samuti ei tähenda see, et sihtgrupi testimisele peaks eelnema põhjendatud kahtlus või tõenäolise põhjuse nõue.]

5.2. Testimise standardid

Testimist korraldavad *antidopingu organisatsioonid* korraldavad sellist *testimist* kooskõlas *rahvusvahelisele testimise standardile*.

ARTIKKEL 6 PROOVIDE ANALÜÜS

Dopingukontrolli proove analüüsitakse järgmistest põhimõtetest lähtuvalt:

6.1. Tunnustatud laboratooriumite kasutamine

Dopingukontrolli proove analüüsitakse ainult WADA poolt akrediteeritud laboratooriumites või mujal, kui WADA on seda kinnitanud. Proovi analüüsiv WADA poolt akrediteeritud laboratoorium (või mõne teine WADA poolt kinnitatud meetod) valitakse ainuisikuliselt tulemuste haldamise eest vastutava antidopingu organisatsiooni poolt.

[Kommentaar: Fraasi all “mõne teise WADA poolt kinnitatud meetodi” on mõeldud näiteks mobiilset vere testimise protseduuri, mille WADA on üle vaadanud ja hinnanud usaldusväärsemaks.]

6.2. Tuvastamisele kuuluvad ained

Dopingukontrolli proove analüüsitakse, et tuvastada keelatud nimekirjas kindlaks määratud keelatud aineid ja keelatud meetodeid, ning teised aineid, kui WADA on nii otsustanud vastavalt artiklile 4.5 (Kontrollprogramm).

6.3. Proovide uurimine

Ilma sportlase kirjaliku loata ei tohi proove kasutada mõnel teisel eesmärgil peale keelatud nimekirjas olevate ainete (või ainete klasside) või meetodite tuvastamise või muul eesmärgil, kui WADA on nii otsustanud vastavalt artiklile 4.5 (Kontrollprogramm).

6.4. Proovide analüüsi ja aruannete standardid

Laboratooriumid analüüsivad dopingukontrolli proove ja teatavad tulemustest vastavalt laboratooriumi analüüside rahvusvahelistele standarditele.

ARTIKKEL 7 TULEMUSTE HALDAMINE

Iga tulemuste haldamist korraldav *antidopingu organisatsioon* kehtestab potentsiaalsete antidopingu reeglite rikkumiste ülekuulamise-eelse haldamise protseduuri, kus järgitakse järgmisi põhimõtteid:

[Kommentaar: Paljud allakirjutanud on välja töötanud omad meetodid halbade analüütiliste leidude tulemuste haldamiseks. Erinevad meetodid pole küll olnud täiesti ühtsed, siiski on paljud neist osutunud tulemuste haldamisel õiglaseks ja efektiivseks. See koodeks ei asenda kõikide allakirjutanute tulemuste haldamise süsteeme. Siiski täpsustab see artikkel üldpõhimõtted, et tagada õiglane tulemuste haldamise protsess, mille järgimine on kohustuslik igale allakirjutanule. Kõigi allakirjutanute antidopingu reeglid peavad olema nende üldpõhimõtetega kooskõlas.]

7.1. Halbade analüütiliste leidude esialgne kontroll.

Saades A-proovile halva analüütilise tulemuse, vaatab tulemuste haldamise eest vastutav *antidopingu organisatsioon* selle üle, et otsustada, kas: (a) on võimaldatud erand ravi eesmärgil või (b) on toimunud ilmne kõrvalekalle *testimise rahvusvahelistest standarditest* või laboratoorsest analüüsist, mis paneb halva analüütilise leiu kehtivuse kahtluse alla.

7.2. Teavitamine pärast esialgset kontrolli

Kui esialgne ülevaatus vastavalt artiklile 7.1 ei näita meditsiinilistel põhjustel tehtud rakendatavat erandit või kõrvalekallet, mis paneb *halva analüütilise leiu* kehtivuse kahtluse alla, teavitab *antidopingu organisatsioon* koheselt sportlast vastavalt reeglitele järgmisest: (a) *halb analüütiline leid*; (b) antidopingu reegli rikkumine või artiklis 7.3 toodud juhtumi puhul edasise uuringu kirjeldamine antidopingu reegli rikkumise väljaselgitamiseks; (c) *sportlase* õigus paluda B-*proovi* analüüsi; sellest keeldumise korral teatatakse, et B-*proovist* on loobunud; (d) *sportlase* või *sportlase* esindaja õigus olla B-*proovi* avamise ja analüüsimise juures, juhul kui seda analüüsi on küsitud (e) *sportlase* õigus küsida A ja B *proovi* dokumentide paketti, mis sisaldab informatsiooni vastavalt laboratoorse analüüsi *rahvusvahelisele standardile*.

[Kommentaar: Sportlasel on õigus küsida kohest B-*proovi* analüüsi, sõltumata sellest, kas korraldatakse edasisi uuringuid vastavalt artiklitele 7.3 või 7.4.]

7.3. Halbadele analüütiliste leidudele järgnev kontroll, lähtudes keelatud nimekirja nõuetest.

Antidopingu organisatsioon või mõni tema poolt määratud ülevaataja organ korraldab samuti järgneva uuringu, nagu võib olla nõutud *keelatud nimekirjas*. Taolise järgneva uuringu lõpetamisel teavitab *antidopingu organisatsioon* sportlast koheselt järgnevate uuringute tulemustest ning sellest, kas *antidopingu organisatsiooni* arvates on antidopingu reeglit rikutud.

7.4. Teiste antidopingu reeglite rikkumise ülevaatamine

Antidopingu organisatsioon või mõni tema poolt määratud ülevaataja organ korraldab kõik järgnevad uuringud, mis võivad olla nõutavad *koodeksi* kohaselt vastu võetud antidopingu reeglites ja eeskirjades, või mida *antidopingu organisatsioon* peab muul põhjusel sobivaks. Vastavalt reeglitele edastab *antidopingu organisatsioon* koheselt sportlasele või mõnele teisele karistatavale isikule teate selle kohta, millist antidopingu reeglit on rikutud ning rikkumise alusest.

[Kommentaar: Näiteks rahvusvaheline föderatsioon teavitab sportlast tavaliselt läbi sportlase rahvusliku spordiföderatsiooni.]

7.5. Ajutise kõrvaldamise põhimõtted

Allakirjutanu võib vastu võtta reeglid, mis on rakendatavad iga *ürituse* korral, mille allakirjutanu on korraldanud, või iga võistkonna valiku puhul, mille eest *allakirjutanu* vastutab, võimaldades *ajutist kõrvaldamist* rakendada pärast ülevaatus ja artiklites 7.1 ja 7.2 kirjeldatud teavitamist, aga enne lõplikku ülekuulamist, nagu on kirjeldatud artiklis 8 (Õigus õiglasele ülekuulamisele); tingimuseks on, et *ajutist kõrvaldamist* ei tohi rakendada, juhul kui *sportlasele* on antud kas: (a) *ajutise ülekuulamise* võimalus enne *ajutise kõrvaldamise* määramist või koheselt pärast *ajutise kõrvaldamise* määramist; või (b) võimalus kiirele ülekuulamisele vastavalt artiklile 8 (Õigus õiglasele ülekuulamisele) koheselt pärast *ajutise kõrvaldamise* määramist.

Kui *ajutise kõrvaldamise* otsus on tehtud A-*proovi halva analüütilise leiu* tulemusena ning järgnev B-*proov* ei kinnita A-*proovi* tulemust, siis ei rakendata sportlasele ühtki edasist distsiplinaarkaristust ja varem määratud karistused tühistatakse. Juhtudel, mil *sportlane* või *sportlase võistkond* on *võistlusest* eemaldatud ning järgnev B-*proovi* analüüs ei kinnita A-*proovi* analüüsi, võib *sportlane* või *võistkond* jätkata *võistlusest* osavõttu. tingimusel, et see ei mõjuta *võistlust* mõnel muul moel.

[Kommentaar: See artikkel jätkab ajutise kõrvaldamise lubamist enne ülekuulamisel vastuvõetavat lõplikku otsust vastavalt artiklile 8 (Õigus õiglasele ülekuulamisele). Ajutine kõrvaldamine on praegu lubatud OMADCI ja paljude rahvusvaheliste föderatsioonide reeglites. Enne kui antidopingu organisatsioon saab teha ühepoolse otsuse ajutise kõrvaldamise kohta, tuleb kõigepealt täita koodeksis täpsustatud siseülevaade.

Ajutise kõrvaldamise määranud allakirjutanu on kohustatud võimaldama sportlasele ajutise ülekuulamise võimaluse enne või vahetult pärast ajutise kõrvaldamise määramist, või lõpliku ülekuulamise kiirendatud korras vastavalt 8. artiklile vahetult pärast ajutise kõrvaldamise määramist. Sportlasel on õigus apelleerida vastavalt artiklile 13.2. Alternatiivse võimalusena ajutise kõrvaldamise määramisele vastavalt sellele artiklile võib antidopingu organisatsioon alati ajutisest kõrvaldamisest loobuda ning minna otse lõplikule ülekuulamisele, kasutades kiirendatud protsessi vastavalt 8. artiklile.

Nendel harvadel juhtudel, kui B-proovi analüüs ei kinnita A-proovi leidu, võib ajutiselt kõrvaldatud sportlane võimaluse korral osaleda järgnevatel võistlustel selle ürituse raames. Sõltuvalt Rahvusvahelise Võistkonnaspordi Föderatsiooni vastavatest reeglitest võib sportlane osaleda edasistes võistlustes, juhul kui võistkond veel võistluses osaleb.]

ARTIKKEL 8 ÕIGUS ÕIGLASELE ÜLEKUULAMISELE

Iga tulemuste haldamise eest vastutav *antidopingu organisatsioon* võimaldab ülekuulamisprotsessi kõigile *isikutele*, kes on väidetavalt toime pannud antidopingu reegli rikkumise. Selle ülekuulamisprotsessi käigus otsustatakse, kas antidopingu reegli rikkumine on toimunud, ning jaatava vastuse puhul otsustatakse, millised *tagajärjed* sellega kaasnevad. Ülekuulamisprotsessi käigus järgitakse järgmisi põhimõtteid:

- õigeaegne ülekuulamine;
- õiglane ja erapooletu ülekuulamisorgan;
- õigus olla esindatud advokaadi poolt isiku enda kulul;
- õigus olla väidetava antidopingu reegli rikkumise kohta ausalt ja õigeaegselt informeeritud;
- õigus väidetavale antidopingu reegli rikkumisele ja sellest tulenevatele *tagajärgedele* vastata;
- mõlemal poolel on õigus esitada tõestusmaterjali, sh õigus kutsuda ja küsitleda tunnistajaid (vastavalt ülekuulamisorgani otsusele vastu võtta tunnistusi telefoni teel või kirjalik ülestunnistus);
- Inimese õigus tõlgile ülekuulamise ajal; ülekuulamisorgan otsustab, kes tasub tõlkimise kulud;
- õigeaegne, kirjalik, põhjendatud otsus;

[Kommentaar: See artikkel sisaldab põhiprintsiipe, et kindlustada antidopingu reeglite rikkumises süüdistavate inimeste õiglast kohtamist. Selle artikli eesmärk pole asendada kõigi allakirjutanute ülekuulamist puudutavaid reegleid, vaid kindlustada, kõigi allakirjutanute korraldatud ülekuulamisprotsesside vastavust neile printsiipidele.

Viide CASile kui apellatsioonorganile artiklis 13 ei tähenda, et allakirjutanu ei võiks valida CASi esialgset ülekuulamist läbiviivaks organiks.]

Üritustega seotud ülekuulamisi võib läbi viia kiirendatud korras, nagu on lubatud vastava antidopingu organisatsiooni ja ülekuulamisorgani reeglites.

[Kommentaar: Ülekuulamist võib näiteks kiirendada mõnele olulisele üritusele eelneval õhtul, kus otsus antidopingu reegli rikkumise kohta on vajalik määramaks sportlase sobivust üritusel osalemiseks, või ürituse ajal, mil otsus juhtumi kohta mõjutab sportlase tulemuste valiidsust või edasist üritusel osalemist.]

ARTIKKEL 9 INDIVIDUAALSETE TULEMUSTE AUTOMAATNE DISKVALIFITSEERIMINE

Antidopingu reegli rikkumine seoses võistlussisese testimisega tähendab automaatselt sellel võistlusel saadud saadud individuaalsete tulemuste *diskvalifitseerimist* koos kõigi kaasnevate tagajärgedega, sh medalite, punktide ja auhindade äravõtmine.

[Kommentaar: See printsiip on praegu olemas OMADCis. Kui sportlane võidab kuldmedali sel ajal, kui ta organismis on keelatud aine, on see ebaõiglane teiste võistluses osalejate suhtes, sõltumata sellest, kas kuldmedali võitja oli selles mingil viisil süüdi. Ainult "puhtal" sportlasel õigus oma võistlustulemuste eest vastavat tasu saada.

Võistkonnaspordi kohta vaata artikkel 11 (Tagajärjed võistkondadele).]

ARTIKKEL 10 ÜSIKISIKUTELE RAKENDATAVAD KARISTUSED

10.1. Tulemuste *diskvalifitseerimine üritusel*, kus ilmneb antidopingu reegli rikkumine.

Mõne ürituse ajal või sellega seoses toimuv antidopingu reegli rikkumine võib *üritust* korraldava organi otsusel tähendada *sportlase* kõigi sellel *üritusel* saadud individuaalsete tulemuste *diskvalifitseerimist* koos sellega kaasnevate tagajärgedega, sh medalite, punktide ja auhindade äravõtmine, välja arvatud artiklis 10.1.1 sätestatud juhud.

[Kommentaar: Kuna artikkel 9 (Individuaalsete tulemuste automaatne diskvalifitseerimine) *diskvalifitseerib* selle võistluse tulemuse, kus sportlane sai positiivse tulemuse (näiteks 100 meetrit selilikrooli), võib see artikkel tähendada kõikide selle ürituse jooksul toimuvate võistluste ajal saadud tulemuste tühistamist (näiteks FINA Maailmakarika võistlused).

Faktorid, mida tuleb teiste ürituse jooksul või sellega seoses saadud tulemuste diskvalifitseerimise juures arvesse võtta, on näiteks sportlase antidopingu reegli rikkumise suurus ning see, kas sportlane sai teistel võistlustel negatiivse tulemuse.]

10.1.1. Kui sportlane tõendab, et rikkumine pole tema süü ega hooletuse tulemus, ei *diskvalifitseerita sportlase* individuaalseid tulemusi teistel *võistlustel*, välja arvatud juhul, kui *sportlase* tulemused teistel *võistlustel* peale selle, kus toimus antidopingu reegli rikkumine, olid tõenäoliselt mõjutatud *sportlase* antidopingu reegli rikkumisest.

10.2. Võistluskeelu määramine keelatud ainete ja keelatud meetodite kasutamise korral.

Välja arvatud artiklis 10.3 kindlaksmääratud spetsiaalsete ainete puhul, on artiklite 2.1 (*Keelatud aine või selle metaboliitide või markerite olemasolu*), 2.2 (*Keelatud aine või keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse*) ja 2.6 (*Keelatud aine või keelatud meetodite omamine*) rikkumise korral määratud järgmine võistluskeeld:

Esimene rikkumine: Kahe (2) aastane võistluskeeld.

Teine rikkumine: Eluaegne võistluskeeld.

Sportlasel või mõnel teisel isikul on alati võimalus enne võistluskeelu määramist taotleda selle karistuse tühistamist või vähendamist, nagu on sätestatud artiklis 10.5.

[Kommentaar: Karistuste kooskõlastamine on olnud üks antidopingu enam arutatud ja -vaieldud alasid. Kooskõlastamise vastu esitatud argumendid põhinevad spordialade erinevustel; näiteks mõnel spordialal on sportlased suuri sissetulekuid teenivad professionaalid ning mõnel teisel alal amatöörid; neil spordialadel, kus sportlase karjäär on lühike (näiteks iluvõimlemine) on kahe aasta pikkusel võistluskeelul sportlase jaoks palju suurem tähendus kui aladel, kus tehakse tavaliselt palju pikemat karjääri (näiteks ratsutamine ja laskmine). Individuaalaladel on sportlane edukamalt võimeline oma võistlusoskused säilitama diskvalifitseerimise perioodil üksi harjutades kui neil aladel, mille puhul on võistkonnas harjutamine oluline. Peamine kooskõlastamist toetav argument on, et pole lihtsalt õiglane, et kahele samast riigist pärit sportlasele, kes saavad samadel tingimustel sama keelatud aine kasutamise eest positiivsed tulemused, määratakse erinevad karistused lihtsalt seetõttu, et nad tegelevad erinevate spordialadega. Sellele lisaks arvatakse, et paindlik karistamine võimaldab mõnedel spordiorganisatsioonidel dopingus kasutajatele järeleandmisi teha. Kooskõla puudumine karistuste vahel on samuti sagedasti olnud rahvusvaheliste föderatsioonide ja rahvusliku antidopingu organisatsioonide jurisdiktsioonialaste konfliktide allikas.

1999. a veebruaris Lausanne's toimunud Maailmaspordi Konverentsi Dopingus Kasutamisest Spordis toetas kahe aasta pikkust võistluskeeldu esimese tõsise antidopingu reegli rikkumise korral, mille puhul järgneb teisele rikkumisele eluaegne keeld. See otsus kajastus OMADCis.]

10.3. Spetsifitseeritud ained

Keelatud nimekiri võib kindlaks määrata spetsifitseeritud ained, mille suhtes võib eriti kergesti ette tulla tahtmatut antidopingu reeglite rikkumist, kuna need ained on kergesti kättesaadavad ravitoimega toodetes ning neid kuritarvitatakse dopinguainetena väiksema tõenäosusega. Kui sportlane suudab tõestada, et selle spetsifitseeritud aine kasutamise eesmärk ei olnud sportliku soorituse parandamine, asendatakse artiklis 10.2 toodud võistluskeeld järgneva.

Esimene rikkumine: Minimaalselt hoiatus ja noomitus ning puudub võistluskeeld edasistest üritustest, ja maksimaalselt ühe (1) aastane võistluskeeld.

Teine rikkumine: Kahe (2) aastane võistluskeeld.

Kolmas rikkumine: Eluaegne võistluskeeld.

Kõigil juhtudel on sportlasel või mõnel teisel isikul võimalus enne võistluskeelu määramist taotleda selle karistuse tühistamist või vähendamist (teise või kolmanda rikkumise puhul), nagu on sätestatud artiklis 10.5.

[Kommentaar: See põhimõte on OMADCist üle võetud ning võimaldab ühtlasi pisut paindlikkust sportlaste distsiplineerimisel, kes on mõtlematult kasutanud keelatud stimulantide sisaldavat külmetusvastast rohtu.

Karistuse "vähendamine" artikli 10.5.2 kohaselt kehtib ainult teise või kolmanda rikkumise kohta, sest esimese rikkumise kohta kehtiv karistus võimaldab juba niigi karistamisel paindlikkust sõltuvalt sportlase süü suurusest.]

10.4. Võistluskeeld teiste antidopingu reeglite rikkumise korral

Võistluskeeld teiste antidopingu reeglite rikkumise korral on järgmine:

10.4.1. Artikli 2.3 (*Proovi andmisest keeldumine või sellest loobumine*) või artikli 2.5 (*Dopingukontrolli võltsimine*) rikkumise korral rakendatakse artiklis 10.2 toodud *võistluskeelu* perioode.

10.4.2. Artiklite 2.7 (*Vähendamine*) või 2.8 (*Keelatud aine või keelatud meetodi andmine*) korral on võistluskeeld minimaalselt neli (4) aastat kuni eluaegse *võistluskeeluni*. Alaealist puudutavat antidopingu reegli rikkumist loetakse eriti tõsiseks rikkumiseks; ja kui seda on teostanud *sportlast toetav personal* mõne teise rikkumise puhul, mitte artiklis 10.3 viidatud Spetsifeeritud ained, tähendab see *sportlast toetavale personalile* eluaegset tegutsemiskeedu. Kui nende artiklite rikkumisega kaasneb ka spordiga mitteseotud seaduste ja määruste rikkumine, võib sellest teavitada vastavaid administratiiv-, professionaalseid või juriidilisi organeid.

[Kommentaar: *Sportlaste dopinguga varustamisega ja dopinguga varjamisega seotud olevaid organeid tuleb karistada tõsisemalt kui positiivse testitulemusega sportlasi. Kuna spordiorganisatsioonide volitused on üldiselt piiratud autasude, liikmestaatuse ja teiste spordialaste soodustustega, on sportlast toetava personali ülesandmine vastavatel organitele oluline samm võitluses dopinguga.*]

10.4.3. Artikli 2.4 rikkumiste puhul (rikkumine seoses asukohaga või testi mittetegemine) isikute suhtes, kes ei teinud testi või rikkusid asukohta puudutavat nõuet, on *võistluskeelu* pikkus minimaalselt 3 kuud ja maksimaalselt 2 aastat vastavalt antidopingu organisatsiooni poolt kehtestatud eeskirjadele. *Antidopingu organisatsioon*, kelle testi ei tehtud või kelle asukohta puudutavaid nõudeid rikuti, peab oma reeglites kehtestama võistluskeelu pikkuse järgnevate artikli 2.4 rikkumiste kohta.

[Kommentaar: *Erinevatel antidopingu organisatsioonidel on asukohta ja testi mittetegemist puudutavates küsimustes erinevaid strateegiaid; eriti alguses, kui neid strateegiaid alles hakatakse ellu rakendada. Seetõttu on nende antidopingu reeglite rikkumise karistamine väga paindlik. Need antidopingu organisatsioonid, kes kasutavad keerulisemaid strateegiaid, sh sisseehitatud kaitse, ning need organisatsioonid, kellel on rohkem kogemusi sportlase asukoha määramisega, võiksid kasutada pikemaid võistluskeelu perioode lubatud ajavahemiku piires.*]

10.5. Võistluskeelu tühistamine või lühendamine erandjuhtumitel

10.5.1. Süü või hooletuse puudumine

Kui *sportlane* tõendab antidopingu reegli rikkumise korral vastavalt artiklile 2.1 (*Keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* olemasolu) või *keelatud aine* või *keelatud meetodite* kasutamine vastavalt artiklile 2.2, et rikkumine pole toimunud tema süü ega hooletuse tõttu, tühistatakse tavaolukorras rakendatav *võistluskeeld*. Kui *keelatud aine* või selle *markerid* või *metaboliidid* avastatakse *sportlase kehavedelikus*, rikkudes artiklit 2.1 (*Keelatud aine* olemasolu), peab *sportlane* võistluskeelu tühistamiseks samuti tõendama, kuidas keelatud aine tema organismi sattus. Juhul kui seda artiklit rakendatakse ning tavaolukorras rakendatav *võistluskeeld* tühistatakse, ei loeta antidopingu reegli rikkumist limiteeritud eesmärgil rikkumiseks, mille puhul määratakse *võistluskeelu* pikkus mitmete rikkumiste korral artiklite 10.2, 10.3 ja 10.6 kohaselt.

[Kommentaar: Artikkel 10.5.1 kehtib ainult artiklite 2.1 ja 2.2 rikkumiste korral (*Keelatud ainete olemasolu ja kasutamine*), kuna antidopingu reegli rikkumise tõendamiseks teiste antidopingu reeglite kohaselt on süü või hooletus juba nõutav.]

10.5.2. Märkimisväärse süü või hooletuse puudumine

See artikkel 10.5.2 kehtib ainult nende antidopingu reeglite rikkumiste kohta, mis on seotud artikliga 2.1 (*keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* olemasolu), *keelatud aine* või *keelatud meetodi* kasutamine vastavalt artiklile 2.2, *proovi* andmise ebaõnnestumine vastavalt artiklile 2.3, või *keelatud aine* või *keelatud meetodi* manustamine vastavalt artiklile 2.8. Kui *sportlane* tõendab selliste rikkumistega seotud juhtumi puhul, et tal ei lasu *märkimisväärset süüd* või *hooletust*, võib *võistluskeeldu* lühendada, kuid lühendatud *võistluskeeld* ei tohi olla lühem kui pool tavapäraselt rakendatavast minimaalsest *võistluskeelust*. Kui tavapäraselt rakendatav *võistluskeeld* on eluaegne, ei tohi lühendatud periood vastavalt sellele paragrahvile olla väiksem kui 8 aastat. Kui *sportlase kehavedelikes* leitakse *keelatud ainet* või selle *markereid* või *metaboliite*, rikkudes artiklit 2.1 (*Keelatud aine* olemasolu), peab *sportlane* *võistluskeelu* lühendamiseks ka tõendama, kuidas sattus *keelatud aine* tema organismi.

[Kommentaar: Dopingu juhtude puhul on olnud tavaks, et ülekuulamisprotsessi ajal peaks karistuse määramisel arvesse võtma just seda juhtumit puudutavaid fakte ja tingimusi. Seda põhimõtet tunnustati Dopingu Kasutamine Spordis Maailmakonverentsil ning see lisati OMADCi, mis sätestab, et karistusi saab "erijuhtudel vähendada". Koodeks sätestab ka võistluskeelu võimaliku lühendamise või tühistamise sellise erakorralise juhtumi puhul, kui *sportlane* suudab tõendada, et rikkumine ei toimunud tema süü või hooletuse tõttu või et tema süü või hooletus polnud rikkumise juures märkimisväärne. See lähenemine on vastavuses inimõiguste põhimõtetega ning pakub välja kesktee nende antidopingu organisatsioonide vahel, kes pooldavad erandi tegemist väga rangetel tingimustel või üldse mitte erandi tegemist, ning nende vahel, kes lühendaksid kahe aasta pikkust kõrvaldamist paljudest teistest faktoritest sõltuvalt, isegi kui *sportlane* oli tegelikult süüdi. Need artiklid kehtivad ainult karistuste määramise kohta; nad ei ole rakendatavad antidopingu reegli rikkumise üle otsustamisel.

Artikkel 10.5 on mõeldud kasutamiseks ainult erakorraliste juhtumite puhul, mitte tavaolukorras.

Artikli 10.5 toimimise näiteks, kus süü või hooletuse puudumine tähendaks karistuse täielikku tühistamist, on olukord, mil *sportlane* suudab tõestada, et hoolimata

ettevaatusabinõudest saboteeris teda võistleja. Karistust ei saa süü või hooletuse puudumise tõttu täielikult tühistada järgmistel juhtudel: (a) positiivne testi tulemus vale sildiga või mürgitatud vitamiini või toidulisandi tarvitamisest (sportlased vastutavad selle eest, mida nad manustavad (artikkel 2.1.1) ning neid on võimaliku lisandite mürgitamise eest hoiatatud); (b) keelatud aine manustamine sportlase arsti või treeneri poolt, ilma et sportlane oleks sellest informeeritud (sportlased vastutavad meditsiinipersonali valiku eest ning nad on kohustatud meditsiinipersonali informeerima sellest, et neile ei antaks keelatud ainet); (c) sportlase toidu või joogi saboteerimine abikaasa, treeneri või mõne teise sportlasele lähedase isiku poolt (sportlased vastutavad oma toidu eest ning nende inimeste käitumise eest, kellele nad lubavad oma toidule ja joogile juurdepääsu). Siiski võib mõne üksikjuhtumi puhul teatud tingimustel ükskõik milline viidatud näidetest lõppeda karistuse lühendamise süü või hooletuse puudumise alusel. (Näiteks võib lühendamine olla sobiv (a) puhul, kui sportlane selgelt tõendab, et positiivse testi põhjus oli tavaline multivitamiin, ostetud keelatud ainetega mitte seotud kohast ning kui sportlane pole võtnud teisi toidulisandeid.)

Artikkel 10.5.2 kehtib ainult identifitseeritud antidopingu reegli rikkumiste kohta, kuna need rikkumised võivad tugineda mittekavatsuslikul ja -eesmärgipärasel tegevusel. Artikli 2.4 rikkumised (asukohta puudutav informatsioon ja testide mittetegemine) siia ei kuulu, kuigi kavatsuslik tegevus pole nende rikkumiste tõendamiseks nõutav, sest karistused artikli 2.4 rikkumise eest (kolmest kuust kahe aastani) võimaldab juba niigi karistamisel paindlikkust sõltuvalt sportlase süü suuruselt.]

10.5.3. Sportlase märkimisväärne abi sportlast toetava personali ja teiste isikute antidopingu reegli rikkumiste avastamisel ja tõendamisel.

Antidopingu organisatsioon võib üksikjuhtumi puhul samuti võistluskeeldu lühendada, kui sportlane on antidopingu organisatsioonile märkimisväärset abi osutanud, mille tulemusena antidopingu organisatsioon avastab või tõendab antidopingu reegli rikkumist teise isiku abil, mis sisaldab omamist artikli 2.6.2 kohaselt (Omamine sportlast toetava personali poolt), artikkel 2.7 (Vahendamine) või artikkel 2.8 (Sportlasele andmine). Lühendatud võistluskeeld ei tohi siiski olla lühem kui pool tavapäraselt rakendatavast võistluskeeldu minimaalsest perioodist. Kui tavapäraselt rakendatav võistluskeeld on eluaegne, ei tohi lühendatud periood vastavalt sellele paragrahvile olla lühem kui 8 aastat.

10.6. Reeglid teatud potentsiaalsete mitmekordsete rikkumiste puhul.

10.6.1. Selleks et määrata karistusi vastavalt artiklitele 10.2, 10.3 ja 10.4, saab teise rikkumise puhul karistust määrata ainult siis, kui antidopingu organisatsioon suudab tõestada, et sportlane või teine isik teostas teise antidopingu reegli rikkumise pärast seda, kui sportlane või teine isik sai teate, või pärast seda, kui antidopingu organisatsioon tegi põhjendatud katse teadet esimese antidopingu reegli rikkumise kohta edasi anda. Kui antidopingu organisatsioon seda tõestada ei suuda, loetakse rikkumised üheks antidopingu reegli rikkumiseks, ning karistus määratakse selle rikkumise kohta, millele on rakendatav tõsisem karistus.

[Kommentaari: Selle artikli kohaselt karistatakse sportlast, kes saab teise positiivse tulemuse varem kui teate esimese positiivse tulemuse kohta, esimese antidopingu reegli rikkumise alusel.

10.6.2. Kui sama dopingukontrolli käigus leitakse, et *sportlane* rikkus nii spetsifeeritud ainet puudutavat antidopingu reeglit vastavalt artiklile 10.3 kui ka *keelatud ainet* või *keelatud meetodit* puudutavat antidopingu reeglit, loetakse rikkumised üheks antidopingu reegli rikkumiseks, kuid karistuse määramise aluseks on *keelatud aine* või *keelatud meetod*, millele on rakendatav kõige tõsisem karistus.

10.6.3. Kui leitakse, et *sportlane* on toime pannud kaks erinevat antidopingu reegli rikkumist, millest üks aga hõlmab spetsifeeritud ainet, millest üks hõlmab spetsifeeritud ainet, mida käsitletakse artiklis 10.3 (Spetsifeeritud ained), ja teine, mis hõlmab *keelatud ainet* või *keelatud meetodit*, mida käsitletakse artiklis 10.2 toodud karistustes või rikkumine, mille karistamist käsitletakse artiklis 10.4.1. Teise rikkumise eest kehtestatav *võistluskeeld* on minimaalselt kaks ja maksimaalselt kolm aastat. Kui leitakse, et mõni *sportlane* on toime pannud kolmanda antidopingu reegli rikkumise, mis hõlmab ükskõik millist spetsifeeritud ainete kombinatsiooni vastavalt artiklile 10.3 ning ükskõik millise teise antidopingu reegli rikkumise vastavalt 10.2 või 10.4.1, saab ta karistuseks eluaegse *võistluskeelu*.

[Kommentaar: Artikkel 10.6.3 käsitleb olukorda, kui sportlane paneb toime kaks erinevat antidopingu reegli rikkumist, kuid üks rikkumistest hõlmab spetsifeeritud ainet, mida käsitletakse väiksemate karistuste all artiklis 10.3. Kui koodeksis seda artiklit poleks, võiks teist õigusrikkumist karistada järgmiselt: karistusega, mis on rakendatav teise rikkumisega seotud keelatud aine puhul teisel rikkumisel; karistusega, mis on rakendatav juhul, kui esimese rikkumisega seotud ainega seoses toimub teine rikkumine; või kahele õigusrikkumisele rakendatavate karistuste kombinatsiooni. See artikkel määrab kombineeritud karistuse, mis on välja arvatud liites kokku karistused esimese õigusrikkumise eest 10.2 kohaselt (kaks aastat) ja esimese õigusrikkumise 10.3 kohaselt (kuni üks aasta). Selle kohaselt saab sportlane, kes teostab esimese rikkumise 10.3 kohaselt (kuni üks aasta), millele järgneb teine rikkumine, mis on seotud spetsifeeritud ainega, ja sportlane, kes teostab esimese rikkumise, mis on seotud spetsifeeritud ainega, millele järgneb teine rikkumine 10.2 kohaselt, sama karistuse. Mõlemal juhul on karistus kahe kuni kolme aastane võistluskeeld.]

10.7. Proovi võtmisele järgnevatel võistlustel saavutatud tulemuste diskvalifitseerimine

Lisaks nende tulemuste automaatsele *diskvalifitseerimisele*, mis saadi *võistlusel*, kus saadi positiivne *proov* vastavalt artiklile 9 (*Individaalsete tulemuste automaatne diskvalifitseerimine*), tuleb diskvalifitseerida kõik teised võistlustulemused, mis saadi positiivse proovi võtmise kuupäeval (kas *võistlusseselt* või *võistlusväliselt*); ka juhul, kui toimus mõni teine antidopingu reegli rikkumine läbi *ajutise kõrvaldamise* või *võistluskeelu* perioodi alguse, välja arvatud juhul, kui õiglus nõuab teisiti, tuleb *diskvalifitseerida* koos kõigi sellega kaasnevate tagajärgedega, sh hulgas medalite, punktide ja auhindade äravõtmine.

10.8. Võistluskeelu perioodi algus

Võistluskeelu periood algab ülekuulamisotsusest *võistluskeelu* alustamise kohta või ülekuulamisest loobumisel puhul kuupäeval, mil *võistluskeeld* tunnustatakse või muul moel määratakse. Iga *ajutise kõrvaldamise* periood (kas määratud või vabatahtlikult tunnustatud) läheb arvesse kogu *võistluskeelu* perioodi arvestamisel. Juhul, kui see on nõutav õigluse seisukohalt, näiteks nagu viivitused ülekuulamisprotsessis või teistes *dopingukontrolli* aspektides, mis ei toimu *sportlase* süül, võib karistust määrav organisatsioon *võistluskeeldu* alustada varem, isegi *proovi* võtmise kuupäeval.

[Kommentaar: Hetkel alustavad paljud antidopingu organisatsioonid kahe aasta pikkust võistluskeelu perioodi ülekuulamisotsuse esitamisest alates. Need antidopingu organisatsioonid tühistavad tihti tulemusi tagasiulatuvalt kuni positiivse proovi võtmise kuupäevani. Teised antidopingu organisatsioonid alustavad kahe aasta pikkust kõrvaldamist lihtsalt positiivse proovi võtmise kuupäeval. OMADC, nagu on öeldud selle selgitavas dokumendis, ei poolda kumbagi seisukohta. Koodeksis sätestatud seisukoht takistab sportlasel ülekuulamisprotsessi venitamist, sel ajal kui nad ise võistlevad. Samuti julgustab see neid vabatahtlikult ülekuulamist oodates ajutist kõrvaldamist tunnustama. Teisalt võib karistust määrav organisatsioon alustada karistamist enne ülekuulamisotsust, seega ei karistata sportlast viivitustega dopingukontrolli protsessi käigus, mis ei ole toimunud tema süül, näiteks laboratooriumi arvatust pikem viivitus positiivse testi tulemustest teavitamisel või hilinemine ülekuulamise planeerimisel antidopingu organisatsiooni süül.]

10.9. Staatus võistluskeelu ajal

Ükski *isik*, kellele on määratud *võistluskeeld*, ei tohi *võistluskeelu* perioodil mitte mingil viisil *võistluses* või sellealases tegevuses osaleda (välja arvatud antidopingu alane koolitus või rehabilitatsiooniprogrammid), mis on *volitatud* või *organiseeritud* ükskõik millise *allakirjutanu* või *allakirjutanu* liikmesorganisatsiooni poolt. Iga antidopingu reegli rikkumine, mis ei hõlma artiklis 10.3 kirjeldatud spetsifeeritud aineid, spordiga seotud finantsabi või teisi spordiga seotud hüvitisi, mida selline inimene on saanud, peetakse kinni *allakirjutanute*, *allakirjutanute* liikmesorganisatsioonide ja valitsuste poolt. *Isik*, kellele rakendatakse pikem kui nelja aastane *võistluskeeld*, võib pärast nelja aastase *võistluskeelu* lõppemist osaleda teistes kohalikes spordiüritustes, välja arvatud see spordiala, milles *sportlane* pani toime antidopingu reegli rikkumise; kuid seda ainult nii kaua, kuni kohalik spordiala pole tasemel, mille kaudu selline *isik* võiks otse või kaudselt võistelda (või koguda punkte) rahvusliku karika või *rahvusvahelise* ürituse jaoks.

[Kommentaar: Mõnede antidopingu organisatsioonide reeglid keelavad võistluskeelu ajal ainult "võistlemist". Sportlane võib näiteks võistluskeelu ajal töötada nende aladel treenerina. See artikkel pooldab OMADCis toodud seisukohta, et sportlane, kes on saanud dopinguga eest võistluskeelu, ei tohiks võistluskeelu ajal mingil viisil osaleda volitatud ürituses või tegevuses. See välistaks näiteks harjutamise koos rahvusmeeskonnaga või tegutsemise treeneri või spordiametnikuna. Ühel spordialal antud karistusi tunnustatakse ka teistel spordialadel (vaata artikkel 15.4). See artikkel ei keela isikul spordiga tegelemist vaid vaba aja veetmise tasandil.]

10.10. Testimine ennistamiseks

Võistlusele lubamise tingimuseks pärast kindlaksmääratud võistluskeelu perioodi lõppu peab sportlane ajutise kõrvaldamise või *võistluskeelu* ajal olema kättesaadav *võistlusväliseks* testimiseks igale *antidopingu organisatsioonile*, kellel on testimiseks jurisdiktsioon, ning ta peab vajaduse korral andma asjakohast ja täpset informatsiooni oma asukoha kohta. Kui *sportlane*, kellele on määratud *võistluskeeld*, loobub spordist, ning ta eemaldatakse võistlusvälise *testimise sektsioonidest* ja ta soovib hiljem ennistamist, ei saa *sportlast* enne ennistada, kui ta on sellest teavitanud vastavaid *antidopingu organisatsioone*, ning ta on kuulunud *võistlusvälisele* testimisele sama pika aja vältel, kui kehtib *võistluskeeld* kuni sportlase loobumiseni.

[Kommentaar: Koodeks ei kehtesta reeglit seoses mainitud asjaoluga, vaid võimaldab erinevatel antidopingu organisatsioonidel omaenda reeglid kehtestada, määrates võistlusest osavõtu nõuded neile sportlastele, kellel on võistluskeeld ning loobuvad spordist, samal ajal kuuludes võistlusvälise testimise sektsiooni ning seejärel soovivad aktiivsesse sporti naasta.]

ARTIKKEL 11 TAGAJÄRJED VÕISTKONDADELE

Kui artikli 7 alusel on *võistkondlikul spordialal* enam kui ühe võistkonnaliikme puhul teatatud võimalikust antidopingu reegli rikkumisest seoses mingi *üritusega*, tuleb sellele võistkonnale teostada *sihtgrupi testimine* selle *üritusega* seoses. Kui on avastatud, et enam kui üks võistkonnaliige *võistkondlikul spordialal* rikkus antidopingu reeglit *ürituse* ajal, võib selle võistkonna puhul rakendada diskvalifitseerimist või muud distsiplinaarkaristust. Spordialadel, mis ei ole *võistkondlikud*, kuid milles auhindu jagatakse võistkondadele, toimub *diskvalifitseerimine* või rakendatakse muud distsiplinaarkaristust võistkonna suhtes, kus üks või rohkem selle võistkonna liikmeid on rikkunud antidopingu reeglit, vastavalt sellele, kuidas on sätestatud vastava rahvusvahelise föderatsiooni vastavates reeglites.

ARTIKKEL 12 SPORDIORGANISATSIOONIDE SUHTES RAKENDATAVAD KARISTUSED

Miski käesolevas *koodeksis* ei välista ühtegi sellele *koodeksile allakirjutanut* või seda *koodeksit* tunnustavat valitsust rakendamast enda reegleid, et rakendada karistust teise spordiorganisatsiooni suhtes, mis kuulub *allakirjutanu* või valitsuse mõjusfääri.

[Kommentaar: Käesolev artikkel teeb selgeks, et see koodeks ei piira mistahes võimalikke organisatsioonidevahelisi distsiplinaarõigusid]

ARTIKKEL 13 APELLATSIOONID

13.1. Otsused, mille puhul on võimalik apelleerida

Käesoleva koodeksi alusel tehtud otsuseid või sellest koodeksist lähtuvalt vastuvõetud reegleid saab apelleerida nii, nagu on sätestatud allpool artiklites 13.2–13.4. Sellised otsused püsivad jõus apellatsiooni jooksul juhul, kui apellatsiooniorgan ei määra teistmoodi. Enne apellatsiooni esitamist tuleb amendada kõik vastava antidopingu organisatsiooni reeglites toodud otsusejärgsed ülevaated juhul, kui need ülevaated järgivad allpool artiklis 13.2.2 ära toodud printsiipe.

[Kommentaar: Võrreldav OMADC artikkel on laiaulatusklikum, sätestades, et mistahes vaidlusi, mis on tulenenud OMADC avaldusest võib apelleerida CAS-i]

13.2. Apellatsioonid seoses otsustega, mis puudutavad antidopingu reeglite rikkumist, tagajärgi ja ajutist kõrvaldamist.

Otsust selle kohta, et rikuti antidopingu reeglit, otsust, millega sätestatakse antidopingu reegli rikkumise *tagajärjed*, otsust selle kohta, et antidopingu reegli rikkumist ei toimunud, otsust selle kohta, et teatud *antidopingu organisatsioonil* puudub õiguspädevus otsustada väidetava antidopingu reegli rikkumise juhtumi või selle *tagajärgede* kohta, ning otsust kehtestada *ajutist kõrvaldamist ajutise ülekuulamise* tagajärjel või artikli 7.5 rikkumise korral võib apelleerida ainult vastavalt sellele, nagu on sätestatud käesolevas artiklis 13.2.

13.2.1. Apellatsioonid seoses rahvusvahelise taseme sportlastega

Juhtumitel, mille puhul on tegu võistlemisega *rahvusvahelisel üritusel* või juhul, kui osalevad *rahvusvahelise taseme sportlased*, võib otsust apelleerida ainult Spordi Vahekohtusse ("CAS") vastavalt taolises kohtus rakendatavatele sätetele.

[Kommentaar: CAS-i otsused on lõplikud ja siduvad, välja arvatud mistahes seadusega nõutava ülevaate puhul, mis on rakendatav arbitraažiotsuste tühistamise või kehtestamise puhul.]

13.2.2. Apellatsioonid seoses rahvusliku taseme sportlastega

Juhtumite puhul, mis on seotud rahvusliku taseme *sportlastega*, nagu neid defineerib eraldi iga *rahvuslik antidopingu organisatsioon*, kellel ei ole õigust apelleerida artikli 13.2.1 alusel, võib otsust apelleerida iseseisvasse ja erapooletusse organisse kooskõlas vastava *rahvusliku antidopingu organisatsiooni* poolt kehtestatud reeglitele. Sellise apelleerimise reeglid peavad kinni pidama järgmistest printsiipidest:

- õigeaegne ülekuulamine;
- aus, erapooletu ja iseseisev ülekuulamisorgan;
- õigus olla esindatud nõukogu poolt *isiku* enda kulul; ja
- õigeaegne, kirjalik, põhjendatud otsus.

[Kommentaar: Antidopingu organisatsioon võib otsustada järgida käesolevat artiklit, andes oma rahvusliku taseme sportlastele õiguse apelleerida otse CAS-i.]

13.2.3. Isikud, kel on õigus apellatsiooni esitada

Artiklis 13.2.1 ära toodud juhtudel on järgnevatel osapooltel õigus esitada CAS-ile apellatsiooni: (a) *sportlane* või muu *isik*, kes on apelleeritava otsuse subjekt; (b) teine osapool juhtumis, mille kohta otsus tehti; (c) asjakohane rahvusvaheline föderatsioon või mistahes muu antidopingu organisatsioon, kelle reeglite alusel karistus on võidud määrata; (d) Rahvusvaheline Olümpiakomitee või Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, kui otsus võib avaldada mõju seoses olümpiamängude või paraolümpiamängudega, sealhulgas otsused, mis mõjutavad valitavust olümpiamängudele või paraolümpiamängudele; ja (e) WADA. Artikli 13.2.2 alla kuuluvatel juhtudel on osapoolteks, kel on õigus rahvuslikul tasemel ülevaatusorganile apellatsiooni esitada sellised, nagu on sätestatud *rahvusliku antidopingu organisatsiooni* reeglites, kuid seal hulgas peavad olema vähemalt: (a) *sportlane* või teine *isik*, kes on apelleeritava otsuse subjekt; (b) teine osapool juhtumis, mille kohta otsus tehti; (c) asjakohane rahvusvaheline föderatsioon; ja (d) WADA. Artikli 13.2.2 all kuuluvatel juhtudel on WADA-l ja rahvusvahelistel föderatsioonidel õigus apelleerida CAS-ile seoses rahvusliku taseme ülevaatusorganiga.

Vaatamata mistahes muule siin sisalduvale sättele, on ainus *isik*, kes võib esitada apellatsiooni seoses *ajutise kõrvaldamisega sportlane* või muu *isik*, kelle kohta on *ajutine kõrvaldamine* kehtestatud.

13.3. Apellatsioonid seoses otsustega, mis erandkorras lubavad või keelavad ainete kasutamist ravi eesmärgil

WADA otsuseid, mis tühistavad erandkorras ainete kasutamise loa või keelu, võib apelleerida ainult CASi *sportlane* või *antidopingu organisatsioon*, kelle otsus tühistati. Muude *antidopingu organisatsioonide* otsuseid, mis keelavad erandliku raviotstarbelise kasutuse ja mida ei ole tühistanud WADA, võivad *rahvusvahelise taseme sportlased* apelleerida CASi ja teised *sportlased* artiklis 13.2.2 kirjeldatud rahvusliku taseme ülevaatusorganisse. Kui rahvusliku taseme ülevaatusorgan tühistab otsuse keelata erandkorras raviotstarbeline kasutamine, võib WADA selle otsuse apelleerida CASi.

13.4. Apellatsioonid seoses otsustega, mis panevad peale tagajärjed käesoleva koodeksi kolmanda osa alusel

Mis puutub tagajärgedesse, mida on kehtestatud käesoleva koodeksi kolmanda osa alusel (rollid ja vastutus), on organisatsioonil, mille puhul on kehtestatud tagajärjed käesoleva koodeksi kolmanda osa alusel, õigus apelleerida ainult CASi vastavalt sätetele, mida selles kohtus rakendada saab.

13.5. Apellatsioonid seoses otsustega, mis ajutiselt katkestavad või tühistavad laboratooriumi akrediteerimise

WADA otsused ajutiselt katkestada või tühistada laboratooriumi WADA akrediteering võib antud laboratoorium apelleerida ainult CASi.

[Kommentaar: Käesoleva koodeksi eesmärgiks on lahendada antidopingu küsimused läbi ausate ja läbipaistvate siseprotsesside, kus on võimalik apellatsioon. Artiklis 14 on antidopingu organisatsioonide antidopinguga seotud otsused muudetud läbipaistvaks. Kindlaksmääratud isikutel ja organisatsioonidel, sealhulgas WADA, on seejärel võimalus neid otsuseid apelleerida. Märkuseks – artikli 13 alusel apelleerimisõigusega asjaosaliste isikute ja organisatsioonide määratlus ei kaasa sportlasi või nende föderatsioone, kes võiks teise võistleja diskvalifitseerimisest kasu saada.]

ARTIKKEL 14 KONFIDENTSIAALSUS JA ARUANDED

Kõik allakirjutanud nõustuvad antidopingu tulemuste kooskõlastamise, avalikustamise ja väidetavalt antidopingu reeglit rikkunud isikute privaatsuse austamise printsiipidega alljärgnevalt:

14.1. Halbade analüüsitulemuste ja teiste võimalike antidopingu reeglite rikkumistega seotud informatsioon

sportlast, kelle *proovis* on ilmnunud *halb analüüsitulemus* või sportlast või muud isikut, kes võib olla rikkunud antidopingu reeglit, teavitab antidopingu organisatsioon tulemuste haldamise kohustusest vastavalt sellele, nagu seda sätestab artikkel 7 (tulemuste haldamine). Ka *sportlase rahvuslikku antidopingu organisatsiooni*, rahvusvahelist föderatsiooni ja WADAt teavitatakse mitte hiljem kui artiklites 7.1 ja 7.2 kirjeldatud protsess on lõpule jõudnud. Teavitus peab sisaldama: sportlase nime, riiki, spordiliiki ja spordiala, kas testimine toimus *võistlussiseselt* või *võistlusväliselt*, proovi võtmise kuupäeva ning laboratooriumipoolset analüüsi aruannet. Asjaosalistele *isikutele* ja *antidopingu organisatsioonidele* antakse pidevalt uut informatsiooni seoses mistahes ülevaate või menetluse staatuse või leidude kohta, mida teostatakse vastavalt artiklitele 7 (Tulemuste haldamine), 8 (Õigus õiglasele ülekuulamisele) ja 13 (Apellatsioonid) ning mistahes juhul, kui *sobimatuse* periood on artikli 10.5.1 (*Süü või hooletuse puudumine*) alusel välistatud või seda on vähendatud artikli 10.5.2 (*Märkimisväärse süü või hooletuse puudumine*) alusel, tuleb neile anda kirjalik põhjendatud otsus, kus on ära seletatud selle välistamise või vähendamise põhjus. Vastuvõtvad organisatsioonid ei tohi seda informatsiooni teatavaks teha kellelegi peale nende isikute organisatsioonis, kel on vaja asjast teada enne, kui vastav tulemuste haldamise kohustusega antidopingu organisatsioon on asja avalikult teatavaks teinud või on jätnud asjast avalikult teatamata vastavalt allpool toodud artiklile 14.2.

14.2. Avalik teatavaks tegemine

Neid *sportlasi*, kelle proovides on ilmnunud *halbu analüüsitulemusi* või *sportlasi* või muid *isikuid*, kes mingi antidopingu organisatsiooni väitel on rikkunud muid antidopingu reegleid, võib tulemuste haldamise eest vastutav antidopingu organisatsioon avalikult teatavaks teha mitte enne, kui artiklites 7.1 ja 7.2

kirjeldatud administratiivülevaade on teostatud. Mitte varem, kui kaksikümmend päeva peale selle tuvastamist ülekuulamisel artikli 8 alusel, et antidopingu reeglit on rikutud või taolisest ülekuulamisest on loobunud või kui antidopingu reegli rikkumise väidet pole õigeaegselt taandatud, peab tulemuste haldamise kohustusega antidopingu organisatsioon avalikult teatama antud antidopingu rikkumise juhtumi seisust.

14.3. Informatsioon sportlase asukoha kohta

Sportlased, keda nende rahvusvaheline föderatsioon või *rahvuslik antidopingu organisatsioon* on määranud *võistlusvälisele testimisele* peavad andma õiget, kehtivat informatsiooni oma asukoha kohta. Rahvusvahelised föderatsioonid ja *rahvuslikud antidopingu organisatsioonid* koordineerivad *sportlaste* tuvastamist ja kehtiva informatsiooni kogumist nende asukoha kohta ning annavad seda informatsiooni edasi WADALE. WADA teeb selle informatsiooni kättesaadavaks teistele *antidopingu organisatsioonidele*, kellel on õigus antud *sportlast* testida vastavalt artiklis 15 sätestatule. Taoline informatsioon peab olema kogu aeg rangelt konfidentsiaalne, seda võib kasutada vaid *testimise* planeerimise, kooskõlastamise ja läbiviimise eesmärgil ning see informatsioon tuleb hävitada, kui ta pole nimetatud otstarveteks enam vajalik.

14.4. Statistiline aruandlus

Antidopingu organisatsioonid peavad vähemalt kord aastas avaldama üldise statistilise aruande oma *dopingukontrolli* tegevuste kohta, kusjuures üks eksemplar tuleb anda WADALE.

14.5. Dopingukontrolli informatsiooni andmekoda

WADA on keskseks dopingukontrolli testimisandmete ja tulemuste kojaks *rahvusvahelise* ja *rahvusliku taseme sportlaste* puhul, kes on oma *rahvusliku antidopingu organisatsiooni testimisbaasi* lisatud. Lihtsustamaks kooskõlastatud testimisjaotuse planeerimist ja vältimaks ebavajalikke korduvaid testimisi erinevate antidopingu organisatsioonide poolt, teavitab iga antidopingu organisatsioon WADA andmekoda kõigist oma *sportlaste võistlussisestest* ja *võistlusvälistest* testimistest nii ruttu kui võimalik peale nende testimiste läbiviimist. WADA teeb selle informatsiooni teatavaks *sportlasele*, *sportlase* rahvuslikule föderatsioonile, *Rahvuslikule Olümpiakomiteele* või *Rahvuslikule Paraolümpiakomiteele*, *rahvuslikule antidopingu organisatsioonile*, rahvusvahelisele föderatsioonile ja *Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele* või *Rahvusvahelisele Paraolümpiakomiteele*. Isiklikku informatsiooni seoses *sportlasega* hoiab WADA rangelt konfidentsiaalsena. WADA annab vähemalt kord aastas välja eespool kirjeldatud informatsiooni kokkuvõtvaid aruandeid.

ARTIKKEL 15 DOPINGUKONTROLI VASTUTUSE SELGITUS

[Kommentaar: Tõhususe huvides peab antidopingutegevus kaasama paljusid antidopingu organisatsioone, kes viivad läbi tugevaid programme nii rahvusvahelisel kui ka rahvuslikul tasandil. Selle asemel, et piirata ühe grupi vastutust teise ainupädevuse kasuks, käesolev koodeks käsitleb võimalikke kattuva vastutusega seotud probleeme, luues esiteks palju suuremat üleüldist kooskõla ja teiseks pretsedentidel põhinevaid reegleid ning koostööd teatud valdkondades.]

15.1. Testimine üritustel

Dopingukontrolli tarvis proovide võtmine toimub ja peaks toimuma nii rahvusvahelistel kui ka rahvuslikel üritustel. Siiski peaks ainult üks organisatsioon vastutama ühe spordiürituse ajal toimuva testimise algatamise ja juhtimise eest. Rahvusvahelistel spordiüritustel peab dopingukontrolli proovide võtmise algatama ning seda juhtima rahvusvaheline organisatsioon, mis on antud ürituse juhtiv organisatsioon (nt ROK olümpiamängude puhul ja PASO üleameerikaliste mängude puhul). Kui selline rahvusvaheline organisatsioon otsustab mitte läbi viia testimist sellisel üritusel, võib selle riigi rahvuslik antidopingu organisatsioon, kus antud üritus toimub, algatada ja viia ise testimist läbi kooskõlas rahvusvahelise organisatsiooni või WADAga. Rahvuslikel üritustel algatab ja juhib dopingukontrolli proovide võtmist selleks määratud selle riigi rahvuslik antidopingu organisatsioon.

[Kommentaar: "Testimist algatav ja juhtiv" antidopingu organisatsioon võib omal valikul sõlmida kokkuleppeid teiste organisatsioonidega, delegeerides neile proovide kogumise kohustuse või muid dopingukontrolliprotsessi tegevusi.]

15.2. Võistlusväline testimine

Võistlusvälist testimist viivad läbi ja peaksid läbi viima nii rahvusvahelised kui ka rahvuslikud organisatsioonid. Võistlusvälist testimist võivad algatada ja juhtida: (a) WADA; (b) ROK või IPC seoses olümpiamängude või paraolümpiamängudega; (c) sportlase rahvusvaheline föderatsioon; (d) sportlase rahvuslik antidopingu organisatsioon või (e) mistahes riigi rahvuslik antidopingu organisatsioon, kus sportlane viib. Võistlusvälist testimist peaks kooskõlastama WADA kaudu, maksimeerimaks kombineeritud testimise tõhusust ning vältimaks ebavajalikku korduvat üksikute sportlaste testimist.

[Kommentaar: Kahepoolsete või mitmepoolsete kokkulepetega allakirjutanute ja valitsuste vahel võib volitada lisaorganisatsiooni testimist läbi viima.]

15.3. Tulemuste haldamine, ülekuulamised ja karistused

Välja arvatud artiklis 15.3.1 sätestatud juhtudel, on tulemuste haldamine ja ülekuulamine proovide võtmise algatanud ning seda juhtinud antidopingu organisatsiooni vastutusallas ning see toimub vastavalt selle organisatsiooni protseduurireeglitele (või kui ei toimunud proovide võtmist, siis organisatsioon, kes avastas reegli rikkumise). Sõltumata sellest, milline organisatsioon viib läbi tulemuste haldamist ja ülekuulamisi, tuleb austada artiklites 7 ja 8 ära toodud printsiipe ning järgida esimese osa, mis lisatakse ilma oluliste muutusteta, sissejuhatuses esitatud reegleid.

[Kommentaar: Mõnedel juhtudel võivad proovide võtmise algatanud ja seda juhtinud antidopingu organisatsiooni protseduurireeglid täpsustada, et teine organisatsioon tegeleb proovide haldamisega (nt sportlase rahvuslik föderatsioon). Sellisel juhul vastutab antud antidopingu organisatsioon selle kinnitamise eest, et teise organisatsiooni reeglid on käesoleva koodeksiga kooskõlas.]

15.3.1. Tulemuste haldamist ja ülekuulamiste läbiviimist mingi antidopingureegli rikkumise puhul, mis on ilmnenud antidopingu organisatsiooni poolt tehtud testist või mille on avastanud antidopingu organisatsioon, kusjuures kui tegemist on sportlasega, kes ei ole selle maa elanik või kodanik, tuleb teostada juhindudes vastava rahvusvahelise föderatsiooni reeglitest. Tulemuste haldamine ja ülekuulamiste läbiviimine seoses Rahvusvahelise Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee või suurüritusi korraldava organisatsiooni poolt läbi viidud testimisega, tuleb üle anda vastavale rahvusvahelisele föderatsioonile juhul, kui tegemist on suuremate karistustega kui spordiürituselt diskvalifitseerimine või spordivõistluse tulemuste tühistamine.

[Ei ole absoluutset reeglit tulemuste haldamiseks ja ülekuulamiste läbiviimiseks juhul, kui rahvuslik antidopingu organisatsioon testib välismaalasest sportlast, kes ei kuuluks tema õigusemõistmise sfääri, kui ta ei viibiks antud rahvusliku antidopingu organisatsiooni riigis. Käesoleva artikli kohaselt jääb rahvusvahelise föderatsiooni otsustada, kas taolise juhtumi haldamine tuleb anda üle antud sportlase rahvuslikule antidopingu organisatsioonile, jätta proovi võtnud antidopingu organisatsiooni hallata või peaks asja üle võtma vastav rahvusvaheline föderatsioon.]

15.4. Vastastikune tunnustamine

Apelleerimise õiguse kohaselt, mida sätestab artikkel 13, peavad kõik *allakirjutanud* tunnustama ja austama *testimist*, erandlikke ainete ravi eesmärgil kasutamise juhte ning ülekuulamiste tulemusi või muid *allakirjutanu* poolt tehtud mistahes otsuseid, mis on käesoleva koodeksiga kooskõlas ja mille kohta antud *allakirjutanul* on volitused. *Allakirjutanud* võivad tunnustada muude, käesolevat koodeksit mitte tunnustavate, organisatsioonide samme, kui nende organisatsioonide reeglid on muus osas selle koodeksiga kooskõlas.

ARTIKKEL 16 DOPINGUKONTROLL SPORDIS VÖISTLEVATE LOOMADE PUHUL

16.1. Igal spordialal, kus võistlevad ka loomad, kehtestab ja rakendab selle spordiala rahvusvaheline föderatsioon antidopingu reeglid loomade puhul, kes sel spordialal osalevad.

Antidopingu reeglid sisaldavad ka *keelatud ainete* nimekirja, vastavaid testimisprotseduure ja *proovide* analüüsimiseks heaks kiidetud laboratooriumide nimekirja.

16.2. Mis puutub antidopingu reeglite rikkumiste tuvastamisse, tulemuste haldamisse, õiglastesse ülekuulamistesse, tagajärgedesse ja apellatsioonidesse seoses spordis osalevate loomadega, kehtestab ja rakendab antud spordiala rahvusvaheline föderatsioon reeglid, mis on üldiselt kooskõlas käesoleva koodeksi artiklitega 1, 2, 3, 9, 10, 11, 13 ja 17

ARTIKKEL 17 PIIRANGUTE STATUUT

Sportlase või muu *isiku* vastu ei tohi midagi ette võtta käesolevas koodeksis sisalduva antidopingu reegli rikkumise korral juhul, kui on möödunud enam kui kaheksa aastat rikkumise päevast.

[Kommentaari: See ei piira antidopingu organisatsiooni võtmast varasemat antidopingu reegli rikkumist arvesse seoses karistusega järgneva rikkumise korral, mis toimub enam kui kaheksa aasta pärast. Teiste sõnadega, karistuse puhul peetakse teist rikkumist kümme aastat peale esimest rikkumist teiseks rikkumiseks.]

TEINE OSA

HARIMINE JA UURIMUSTÖÖ

ARTIKKEL 18 HARIMINE

18.1. Põhiprintsiip ja peamine eesmärk

Informatsiooni ja hariduse programmide põhiprintsiibiks on spordivaimu säilitamine, nagu seda on kirjeldatud käesoleva *koodeksi* sissejuhatuses, et doping ei saaks sellele kahju teha. Esmaseks eesmärgiks on *sportlaste* veenmine, et nad ei kasutaks *keelatud aineid* ja *keelatud meetodeid*.

18.2. Programm ja tegevused

Iga antidopingorganisatsioon peab kavandama ja ellu viima informatsiooni ja hariduse programme ning teostama järelvalvet nende üle. Sellised programmid peaksid andma *osavõtjatele* kaasajastatud ja täpset informatsiooni vähemalt järgnevate küsimuste kohta:

- *keelatud nimekirjas* olevad ained ja meetodid
- dopingu tagajärjed tervisele
- *dopingukontrolli protseduurid*
- *sportlaste* õigused ja vastutus

Need programmid peaksid arendama spordivaimu, loomaks *osavõtjate* käitumist mõjutavat dopinguvaba keskkonda.

Sportlase abipersonal peaks harima ja nõustama *sportlasi* seoses antidopingu poliitika ja reeglitega, mis on vastu võetud vastavalt käesolevale *koodeksile*.

ARTIKKEL 19 UURIMUSTÖÖ

19.1. Antidopingualase uurimustöö eesmärk

Antidopingualane uurimustöö annab oma panuse tõhusate dopingukontrolli raames toimivate ning antidopingu kohta käiva informatsiooni ja sellealase harimisega seotud programmide arendamisse ning elluviimisse.

19.2. Uurimustöö liigid

Antidopingualane uurimustöö võib hõlmata näiteks sotsioloogilisi, biheavioristlikke, juriidilisi ja eetilisi uurimusi lisaks meditsiinilistele, analüütilistele ja füsioloogilistele uurimustele.

19.3. Kooskõlastamine

Julgustatakse antidopingualase uurimustöö kooskõlastamist läbi *WADA*. Intellektuaalse omandi õigustest tingituna tuleb antidopingualase uurimistöö tulemused edastada *WADALE*.

19.4. Uurimustöö teostamine

Antidopingualane uurimustöö peab olema kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud eetikatavadega.

19.5. Uurimustöö raames keelatud ainete ja keelatud meetodite kasutamine
Uurimustööd peaksid vältima *keelatud ainete* ja *keelatud meetodite* rakendamist sportlaste peal.

19.6. Tulemuste väärarvitamine

Vältimaks antidopingualase uurimustöö tulemuste väärkasutamist ja dopinguna rakendamist tuleb võtta tarvitusele sobivad ettevaatusabinõud.

KOLMAS OSA

ROLLID JA VASTUTUS

[Kommentaari: Allakirjutanute ja osavõtjate kohustusi on mainitud käesoleva koodeksi mitmetes artiklites ning selles osas ära toodud kohustused lisanduvad eespoolt toodud kohustustele.]

ARTIKKEL 20 ALLAKIRJUTANUTE LISAROLLID JA –KOHUSTUSED

20.1. Rahvusvahelise Olümpiakomitee rollid ja kohustused

20.1.1. Võtta vastu ja viia ellu käesoleva *koodeksiga* kooskõlas olevaid antidopingu poliitikaid ja reegleid olümpiamängude jaoks.

20.1.2. Nõuda, et Rahvusvaheliselt Olümpiakomiteelt tunnustuse saamiseks olümpialiikumisesisesed rahvusvahelised föderatsioonid järgiksid käesolevat koodeksit.

20.1.3. Peatada käesolevat *koodeksit* mittejärgivate spordiorganisatsioonide rahastamine.

20.1.4. Artiklis 23.5 sätestatu kohaselt takistada vastavate tegevustega käesoleva *koodeksi* mittejärgimist.

20.1.5. Volitada ja hõlbustada *sõltumatu vaatleja programmi*.

20.2. Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee rollid ja kohustused

20.2.1. Võtta vastu ja viia ellu käesoleva *koodeksiga* kooskõlas olevaid antidopingu poliitikaid ja reegleid paraolümpiamängude jaoks.

20.2.2. Nõuda, et Rahvusvaheliselt Paraolümpiakomiteelt tunnustuse saamiseks olümpialiikumisesisesed rahvuslikud paraolümpiakomiteed järgiksid käesolevat *koodeksit*.

20.2.3. Peatada käesolevat *koodeksit* mittejärgivate spordiorganisatsioonide rahastamine.

20.2.4. Artiklis 23.5 sätestatu kohaselt takistada vastavate tegevustega käesoleva *koodeksi* mittejärgimist.

20.2.5. Volitada ja hõlbustada *sõltumatu vaatleja programmi*.

20.3. Rahvusvaheliste föderatsioonide rollid ja kohustused

20.3.1. Võta vastu ja viia ellu käesoleva *koodeksiga* kooskõlas olevaid antidopingu poliitikaid ja reegleid.

20.3.2. Nõuda liikmeks olemise tingimusena, et rahvuslike föderatsioonide poliitika, reeglid ja programmid oleksid kooskõlas käesoleva *koodeksiga*.

20.3.3. Nõuda, et kõik nende volituste sfääris olevad *sportlased* ja *sportlase abipersonal* tunnustaks ja oleks seotud antidopingu reeglitega kooskõlas käesoleva *koodeksiga*.

20.3.4. Nõuda, et *sportlased*, kes ei ole pidevalt mingi rahvusvahelise föderatsiooni või selle liikmeks oleva rahvusliku föderatsiooni liikmed, oleksid kättesaadaval *proovide* võtmiseks ning annaksid enda asukoha kohta täpset ja kehtivat informatsiooni, kui seda nõuavad sobivuse tingimused, mida on kehtestanud antud rahvusvaheline föderatsioon või, rakendatavuse korral, *suurüritust korraldav organisatsioon*.

[Kommentaar: Siia kuuluvad näiteks *sportlased professionaalsetest liigadest*.]

20.3.5. Teostada järelvalvet rahvuslike föderatsioonide antidopinguprogrammide üle.

20.3.6. Artiklis 23.5 sätestatu kohaselt takistada vastavate tegevustega käesoleva *koodeksi* mittejärgimist.

20.3.7. Anda volitused *sõltumatu vaatlaja programmile* ja hõlbustada selle toimimist *rahvusvaheliste ürituste* ajal.

20.3.8. Peatada tervenisti või osaliselt enda liikmeteks olevate, käesoleva *koodeksiga* mittekooskõlas olevate, rahvuslike föderatsioonide rahastamine.

20.4. Rahvuslike olümpiakomiteede ja rahvuslike paraolümpiakomiteede rollid ja kohustused

20.4.1. Tagada, et nende antidopingu poliitika ja -reeglid oleksid kooskõlas käesoleva *koodeksiga*.

20.4.2. Nõuda liikmeks olemise või tunnustamise tingimusena, et rahvuslike föderatsioonide antidopingu poliitika, reeglid ja programmid oleksid kooskõlas käesoleva *koodeksi* vastavate sätetega.

20.3.4. Nõuda, et *sportlased*, kes ei ole pidevalt mingi rahvusvahelise föderatsiooni või selle liikmeks oleva rahvusliku föderatsiooni liikmed, oleksid kättesaadaval *proovide* võtmiseks ning annaksid pidevalt enda asukoha kohta täpset ja kehtivat informatsiooni, kui see on vajalik aasta jooksul enne olümpiamänge nendel olümpiamängudel osalemise tingimusena.

20.4.4. Teha koostööd nende sportlaste *rahvuslike antidopingu organisatsioonidega*.

20.4.5. Peatada tervenisti või osaliselt antidopingu reegleid rikkunud *sportlase* või *sportlase abipersonali* rahastamine sobimatuse perioodi jooksul.

20.4.6. Peatada tervenisti või osaliselt enda liikmeteks olevate või enda poolt tunnustatud, käesolevat *koodeksit* mitte järgivate, rahvuslike föderatsioonide rahastamine.

20.5. Rahvuslike antidopingu organisatsioonide rollid ja kohustused

20.5.1. Võtta vastu ja viia ellu käesoleva *koodeksiga* kooskõlas olevaid antidopingu poliitikaid ja reegleid.

20.5.2. Teha koostööd teiste asjakohaste rahvuslike organisatsioonidega või teiste *antidopingu organisatsioonidega*.

20.5.3. Õhutada rahvuslike *antidopingu organisatsioonide* vahelist vastastikust testimist.

20.5.4. Edendada antidopinguualast uurimustööd.

20.6. Suurüritusi korraldavate organisatsioonide rollid ja kohustused

20.6.1. Võtta vastu ja viia ellu käesoleva *koodeksiga* kooskõlas olevaid antidopingu poliitikaid ja reegleid enda korraldatud *ürituste* jaoks.

20.6.2. Artiklis 23.5 sätestatu kohaselt takistada vastavate tegevustega käesoleva *koodeksi* mittejärgimist.

20.6.3. Volitada ja hõlbustada *sõltumatu vaadleja programmi*.

20.7. WADA rollid ja kohustused

20.7.1. Võtta vastu ja viia ellu käesoleva *koodeksiga* kooskõlas olevaid antidopingu poliitikaid ja reegleid enda korraldatud *ürituste* jaoks.

20.7.2. Teostada järelvalvet *halbade analüüsitulemuste* töötlemise üle.

20.7.3 Võtta vastu *rahvusvahelisi standardeid*, mida saab rakendada käesoleva *koodeksi* ellu viimisel.

20.7.4. Akrediteerida laboratooriume, kes teostavad proovide analüüsimist või kiita heaks teiste õigus teostada proovide analüüsi.

20.7.5. Arendada ja kiita heaks parima tava mudeleid.

20.7.6. Edendada, läbi viia, volitada, rahastada ja kooskõlastada antidopinguualast uurimistööd.

20.7.7. Viia läbi tõhusat *sõltumatu vaadleja programmi*.

20.7.8. Viia läbi *dopingukontrolli*, kui selleks on teistelt antidopingu organisatsioonidelt volitused saadud.

ARTIKKEL 21 OSAVÕTJATE ROLLID JA KOHUSTUSED

21.1. Sportlaste rollid ja kohustused

21.1.1. Olla teadlik ja käituda vastavalt kõigile käesolevast *koodeksist* lähtuvalt vastu võetud antidopingu poliitikatele ja reeglitele.

21.1.2. Olla kättesaadav *proovide* võtmiseks.

21.1.3. Olla antidopingu kontekstist lähtuvalt vastutav selle eest, mida nad sisse võtavad või kasutavad.

21.1.4. Teavitada meditsiinipersonali nende kohustusest mitte kasutada *keelatud aineid* või *keelatud meetodeid* ja vastutada selle eest, et ükski saadud meditsiiniline raviprotseduur ei oleks vastuolus käesolevast *koodeksist* lähtuvalt vastu võetud antidopingu poliitikate ja reeglitega.

21.2. Sportlase abipersonali rollid ja kohustused

21.2.1. Olla teadlik ja käituda vastavalt kõigile käesolevast *koodeksist* lähtuvalt vastu võetud antidopingu poliitikatele ja reeglitele.

21.2.2. Teha koostööd *sportlaste testimise* programmi raames.

21.2.3. Kasutada oma mõju *sportlaste* väärtushinnangutele ja käitumisele, edendamaks dopinguvastast suhtumist.

ARTIKKEL 22 VALITSUSTE OSALEMINE

Valitsuse seotust käesoleva *koodeksiga* tunnistab asjaolu, kui Ateena Olümpiamängude esimesel päeval või enne seda kirjutatakse alla deklaratsioonile, millele järgneb konventsioon või muu kohustus, mida tuleb hakata ellu viima vastavalt iga valitsuse konstitutsioonilistele ja administratiivsetele kontekstidele kas Torino Olümpiamängude esimesest päeval või enne seda.

[Kommentaari: Enamus valitsusi ei saa olla mitteavalike, valitsusväliste dokumentide, nagu seda on käesolev koodeks, osapooled või nendega seotud. Seetõttu ei kutsuta valitsusi käesolevale koodeksile alla kirjutama. Siiski on dopinguvastu võitlemine läbi kooskõlastatud ja ühtlustatud programmi, mida kajastab käesolev koodeks, paljuski spordiliikumise ja valitsuste ühine jõupingutus. Üks seda tüüpi kohustus on eespool nimetatud konventsioon, mille üle arutleti Pariisis 9.-10. jaanuaril 2003 toimunud ministrite ja tippametnike UNESCO ümarlause lõppkommünikeel.]

Allakirjutatud loodavad, et deklaratsioon ja konventsioon või muu kohustus kajastab järgnevaid peamisi punkte:

22.1. Iga valitsus võtab kasutusele abinõud antidopingu toetuseks vähemalt järgnevates valdkondades:

- Rahvuslike antidopingu programmide toetamine;
- *Keelatud ainete* ja *keelatud meetodite* kättesaadavus;
- WADA juurdepääsu hõlbustamine *võistlusvälise dopingukontrolli* läbi-viimiseks;
- Avalikustamata *keelatud aineid* sisaldavate toidulisandite probleem; ja
- Tervenisti või osaliselt rahalise abi peatamine käesoleva *koodeksi* või selle *koodeksi* alusel vastu võetud antidopingu reegleid mittejärgivatele spordiorganisatsioonidele või *osavõtjatele*.

22.2. Kõik muu valitsusepoolne tegevus seoses antidopinguga kooskõlastatakse käesoleva koodeksiga.

22.3. Jätkuva vastavuse üle konventsioonis või muus kohustuses kajastatud ülesannetega teostatakse järelvalvet nii nagu on kindlaks määratud WADA ja vastava valitsuse vahelise konsultatsiooni käigus.

NELJAS OSA

TUNNUSTAMINE, NÕUSTUMINE, MUUTMINE JA TÕLGENDAMINE

ARTIKKEL 23 TUNNUSTAMINE, NÕUSTUMINE JA MUUTMINE

23.1. Käesoleva koodeksi tunnustamine

23.1.1 Järgnevad *allakirjutanud* organisatsioonid tunnustavad käesolevat koodeksit: WADA, Rahvusvaheline Olümpiakomitee, rahvusvahelised föderatsioonid, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, *rahvuslikud olümpiakomiteed*, rahvuslikud paraolümpiakomiteed, *suurüritusi korraldavad organisatsioonid* ja *rahvuslikud antidopingu organisatsioonid*. Nimetatud organisatsioonid tunnustavad käesolevat koodeksit kirjutades alla tunnustamisdeklaratsioonile enda vastavate juhtorganite heakskiidu korral.

[Kommentaar: Iga koodeksit tunnustav allakirjutanu kirjutab eraldi alla ühele standardvormis tavadeklaratsiooni eksemplarile ning saadab selle WADALE. Tunnustamise toiming on selline, nagu volitavad iga organisatsiooni põhidokumendid. Näiteks nagu kongress on volitanud rahvusvahelist föderatsiooni või asutamisnõukogu WADAt.]

23.1.2. Muud spordiorganisatsioonid, mis ei ole *allakirjutanu* järelvalve all, võivad WADA kutsel samuti käesolevat koodeksit tunnustada.

[Kommentaar: Need professionaalsed liigad, mis ei ole käesoleval ajal mõne valitsuse või rahvusvahelise föderatsiooni volituste sfääris, õhutatakse käesolevat koodeksit tunnustama.]

23.1.3. WADA avalikustab nimekirja nendest, kes on seda koodeksit tunnustanud.

23.2. Käesoleva koodeksi elluviimine

23.2.1. *Allakirjutanud* viivad vastavaid selle koodeksi sätteid ellu läbi oma poliitikate, statuutide, reeglite või määruste vastavalt oma volitustele ning oma vastavatele vastutussfääridele.

23.2.2. Koodeksi elluviimisel õhutatakse *allakirjutanuid* rakendama WADA poolt soovitatud parima tava mudeleid.

23.3. Tunnustamise ja elluviimise tähtajad

23.3.1. *Allakirjutanud* tunnustavad ja hakkavad käesolevat koodeksit ellu viima Ateena Olümpiamängude esimesest päevast või enne seda.

23.3.2. Käesolevat koodeksit võib tunnustada peale eespool viidatud tähtaegu; siiski ei peeta *allakirjutanuid* selle koodeksiga vastavuses olevateks enne, kui nad seda koodeksit tunnustanud on (ja nende-poolset tunnustamist ei ole tagasi lükatud).

23.4. Järelvalve käesoleva koodeksi järgimise üle

23.4.1. Juhul kui pole kokku lepitud teisiti, teostab järelvalvet käesoleva koodeksi järgimise üle WADA.

23.4.2. Järelvalve hõlbustamiseks esitavad kõik allakirjutanud igal aastal WADALE aruande selle kohta, kas nad järgivad käesolevat koodeksit ning selgitavad mittejärgimise põhjuseid.

23.4.3. WADA kaalub mittejärgimise põhjuseid ja võib erandolukordade puhul soovitada Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel, Rahvusvahelisel Paraolümpiakomiteel, rahvusvahelistel föderatsioonidel või *suurüritusi korraldavatel organisatsioonidel* ajutiselt mittejärgimist lubada.

[Kommentaar: WADA mõnab, et allakirjutanute ja valitsuste antidopingualaste kogemuste, ressursside ja juriidilise konteksti vahel, milles antidopingualaseid toiminguid teostatakse, on olulised erinevused. Tegemaks kindlaks, kas mingi organisatsioon järgib käesolevat koodeksit, võtab WADA neid erinevusi arvesse.]

23.4.4. Peale dialoogi kõnealuse organisatsiooniga esitab WADA Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele, Rahvusvahelisele Paraolümpiakomiteele, rahvusvahelistele föderatsioonidele ja suurüritusi korraldavatele organisatsioonidele aruandeid selle organisatsiooni vastavuses oleku kohta käesoleva koodeksiga. Sellised aruanded tuleb teha avalikkusele kättesaadavaks.

23.5. Käesoleva koodeksi mittejärgimise tagajärjed

23.5.1. Mingi riigi valitsuse või rahvusliku olümpiakomitee poolse käesoleva koodeksi mittejärgimise tagajärjeks võivad olla tagajärjed seoses olümpiamängude, paraolümpiamängude, maailmameistri-võistluste või suurüritusi korraldavate organisatsioonide poolt korraldatud võistlustega, vastavalt sellele, nagu on määranud iga sellise ürituse juhtivorgan. Selliste tagajärgede kehtestamist võib asjaosaline rahvuslik olümpiakomitee või valitsus artikli 13.4 kohaselt apelleerida CASile.

23.6. Käesoleva koodeksi muutmine

23.6.1. WADA vastutab käesoleva koodeksi arengu ja parandamise jälgimise eest. *Sportlased* ja kõik *allakirjutanud* on oodatud selles protsessis osalema.

23.6.2. WADA algatab välja pakutud parandused käesolevas *koodeksis* ning tagab konsultatsiooniprotsessi, et saada soovitusi ja neile vastata ning hõlbustada arvustuste ja tagasiside saamist *sportlastelt, allakirjutanutelt* ja valitsustelt soovitatud paranduste kohta.

23.6.3. Muudatused käesolevas koodeksis peab peale vastavat konsultatsiooni heaks kiitma kahekolmandikuline WADA asutamisnõukogu enamus, sealhulgas nii avaliku sektori kui ka olümpialiikumise hääletanud liikmete enamus. Kui ei ole sätestatud teisiti, jõustuvad need muudatused kolm kuud peale nende heaks kiitmist.

23.6.4. Allakirjutanud peavad iga käesoleva koodeksi vastavat muudatust hakkama ellu viima ühe aasta jooksul peale nende muudatuste heaks kiitmist WADA Asutamisnõukogu poolt.

23.7 Käesoleva koodeksi tunnustamisest loobumine

23.7.1. *Allakirjutanud* võivad käesoleva koodeksi tunnustamisest loobuda, edastades *WADA*le kuus kuud ette kirjaliku teate oma kavatsusest loobuda.

ARTIKKEL 24 KÄESOLEVA KOODEKSI TÕLGENDAMINE

24.1. *WADA* säilitab käesoleva koodeksi ametliku teksti ning avaldab selle inglise ja prantsuse keeles.

Juhul kui inglise- ja prantsuskeelsed versioonid on omavahel vastuolus, on ingliskeelne variant ülekaalus.

24.2. Käesoleva koodeksi mitmetele sätetele on lisatud täiendavad kommentaarid aitamaks kaasa käesoleva koodeksi paremale mõistmisele ja tõlgendamisele.

24.3. Käesolevat koodeksit tuleb tõlgendada kui iseseisvat autonoomset teksti, mitte viitena mistahes allakirjutanute ja valitsuste olemasolevatele seadustele ja statuutidele.

24.4. Erinevate osade ja artiklite pealkirjad on lisatud mugavuse otstarbel ning neid ei tule pidada koodeksi sisu osaks või arvata, et nad mõjutavad mingil viisil nende sätete keelt, mille kohta nad käivad.

24.5. Käesolev koodeks ei rakendu tagasiulatuvalt juhtumite puhul, mis on jäänud pooleli enne kuupäeva, mil koodeksile allakirjutanu koodeksit tunnustas ja selle oma reeglitesse kaasas.

[Kommentaar: Näiteks, käitumine, mida käesolevas koodeksis on kirjeldatud antidopingu reegli rikkumisena, kuid mis ei ole rikkumine mingi rahvusvahelise föderatsiooni selle koodeksi eelsete reeglite järgi, ei ole rikkumine enne selle rahvusvahelise föderatsiooni reeglite muutmist.

Selle koodeksi eelseid antidopingu reeglite rikkumisi peetakse jätkuvalt "esimesteks rikkumisteks" või "teisteks rikkumisteks" karistuste määramisel artikli 10 alusel edaspidiste koodeksijärgsete rikkumiste puhul.]

24.6. LISA I DEFINITSIOONID ei peeta käesoleva koodeksi lahutamatuks osaks.

LISA 1

DEFINITSIOONID

Halb analüüsitulemus: Laboratooriumi või mõne teise volitatud organisatsiooni aruanne, mis on kindlaks teinud, et võetud proovis leidub *keelatud ainet* (kaasa arvatud endogeensete ainete kõrgendatud kogused) või leiab, et on kasutatud *keelatud meetodit*.

Antidopingu organisatsioon: *Allakirjutanu*, kes on kohustatud vastu võtma reeglid *dopingukontrolli* protsessi mistahes osa algatamiseks, elluviimiseks ja kehtestamiseks. Organisatsioon, mis vastutab kogu dopingukontrolli protsessi eest. Sinna hulka kuuluvad näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, muud *suurüritusi korraldavad organisatsioonid*, mis viivad oma *üritustel* testimist läbi, *WADA*, rahvusvahelised föderatsioonid ja *rahvuslikud antidopingu organisatsioonid*.

Sportlane. *Dopingukontrolli* puhul *isik*, kes osaleb spordis rahvusvahelisel tasemel (nagu seda defineerib iga rahvusvaheline föderatsioon) või rahvuslikul tasemel (nagu seda defineerib iga *rahvuslik antidopingu organisatsioon*) ja iga muu *isik*, kes osaleb spordis madalamal tasemel. Antidopingualase informatsiooni ja koolituse puhul iga *isik*, kes on tegev spordis mistahes käesolevat koodeksit tunnustava *allakirjutanu*, valitsuse või muu spordiorganisatsiooni mõjusfääris.

[Kommentaar: See definitsioon selgitab, et kõik rahvusvahelise ja rahvusliku tasemega sportlased alluvad käesoleva koodeksi antidopingu reeglitele, kusjuures rahvusvahelise ja rahvusliku taseme spordi definitsioonid tuuakse ära vastavalt rahvusvaheliste föderatsioonide ja rahvuslike antidopingu organisatsioonide antidopingu reeglites. Rahvuslikul tasandil rakenduvad käesolevale koodeksile vastavalt vastuvõetud antidopingu reeglid kõigi isikute puhul rahvuslikes võistkondades ja kõigi isikute puhul, keda on kvalifitseeritud võistleva mistahes rahvuslikul meistrivõistlusel mistahes spordialal. See definitsioon võimaldab ka igal rahvuslikul antidopingu organisatsioonil, kui ta nii otsustab, laiendada oma antidopingu kontrolliprogrammi rahvusliku taseme sportlastelt sportlastele, kes võistleva madalamatel tasemetel. Iga tasandi sportlased peavad saama antidopingualast informatsiooni ja koolitust.]

Sportlase abipersonal: Treener, koolitaja, mänedžer, agent, võistkonna personal, ametnik, meditsiini- või parameditsiinipersonal, kes töötavad koos spordivõistlusel võistlevate või selleks valmistuvate sportlastega või ravivad neid.

Katse: Teadlikult olulise sammu astumine, mille planeeritavaks lõppjärguks on antidopingu reegli rikkumine. Siiski ei ole toimunud antidopingu reegli rikkumist ainult katse tõttu seda teha juhul, kui antud isik loobub sellest katsest enne, kui selle on avastanud keegi kõrvaline osapool, kes selle katsega seotud ei olnud.

Koodeks: Maailma Antidopingu Koodeks.

Võistlus: Üksik kiirusvõistlus, matš, mäng või üksik spordivõistlus. Näiteks olümpia 100 meetri jooks. Näiteks etapiliste kiirusvõistluste puhul ja teiste spordivõistluste puhul, kus antakse auhindu iga päev või vahepeal, eristatakse võistlust ja üritust vahel vastavalt sellele, kuidas on see sätestatud vastava rahvusvahelise föderatsiooni reeglites.

Antidopingu reeglite rikkumise tagajärjed: Sportlase või muu isikupoolse antidopingu reegli rikkumise tagajärjeks võib olla üks või enam järgnevatest punktides: (a) Diskvalifitseerimine tähendab, et sportlase tulemused teatud võistlusel või üritusel tühistatakse koos kõigi muude sellest tulenevate tagajärgedega nagu medalitest, punktides ja auhindadest ilma jäämine; (b) Sobimatus tähendab, et sportlasel või muul isikul ei lubata kindlaksmääratud perioodi jooksul osaleda mistahes võistlustel või muul ettevõtmisel või saada osa mingist rahastamisest vastavalt artiklile 10.9; ja (c) Ajutine kõrvaldamine tähendab, et sportlasel või muul isikul ei lubata ajutiselt osaleda mistahes

võistlusel enne lõplikku artikli 8 alusel korraldatud ülekuulamisel tehtud otsust (Õigus õiglasele ülekuulamisele).

Diskvalifitseerimine: Vaata eespool antidopingu reeglite rikkumise tagajärjed.

Dopingukontroll. Protsess, mis hõlmab testimise jaotamise kavandamist, *proovide* võtmist ja käsitlemist, laborianalüüse, tulemuste haldamist, ülekuulamisi ja apellatsioone.

Üritus: Sari eraldi võistlusi, mis korraldatakse koos ühe organisatsiooni juhtimisel (nt olümpiamängud, FINA maailmameistrivõistlused või üleameerikalised mängud).

Võistlussisene: Selleks, et teha vahet võistlussisese ja võistlusvälise testimise vahel, kui antud rahvusvahelise föderatsiooni või muu asjaosalise antidopingu organisatsiooni reeglid ei sätesta teisiti, on võistlussisene test see, mille puhul sportlane on testimiseks välja valitud seoses konkreetse võistlusega.

[Kommentaar: "Võistlussisese" ja "võistlusvälise" eristamine on oluline, kuna tervet keelatud nimekirja testitakse ainult võistlussisese testimise puhul. Keelatud stimulant näiteks ei testita võistlusväliselt, kuna nad parandavad sooritust vaid juhul, kui nad on sportlase organismis ajal, mil sportlane võistleb. Kui keelatud stimulant on kadunud sportlase organismist ajal, kui ta võistleb, ei ole vahet, kas see stimulant leiti sportlase uriinist päev enne või päev pärast võistlust.]

Iseseisva vaatleja programm: Vaatlejate meeskond WADA järelvalve all, kes jälgib dopingukontrolli protsessi kindlate võistluste ajal ning koostab oma vaatluste kohta aruandeid. Kui WADA testib võistlussiselt teatud ürituse ajal, on vaatlejad iseseisva organisatsiooni järelvalve all.

Sobimatus: Vaata eespool antidopingu reeglite rikkumise alt.

Rahvusvaheline üritus: Üritus, kus Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, rahvusvaheline föderatsioon või suurüritust korraldav organisatsioon või muu rahvusvaheline spordiorganisatsioon on selle ürituse juhtiv organisatsioon või määrab asjatundlikud ametnikud selle ürituse jaoks.

Rahvusvahelise taseme sportlane: Sportlane, keda üks või enam rahvusvaheline föderatsioon on määranud kuuluma mingi rahvusvahelise föderatsiooni *Registreeritud testimisbaasi* hulka.

Rahvusvaheline standard: Standard, mille on vastu võtnud WADA käesoleva *koodeksi* toetuseks. Vastavus *rahvusvahelise standardiga* (vastandina muule standardile, tavale või protseduurile) on piisav tegemaks järeldust, et *rahvusvahelise standardi* alusel teostatud protseduurid olid korrektsed.

Suurüritusi korraldavad organisatsioonid: See mõiste käib kontinentide rahvuslike olümpiakomiteede ühenduste või muude rahvusvaheliste mitme spordiala organisatsioonide kohta, mis on juhtivateks organisatsioonideks mistahes kontinentaalse, regionaalse või muu rahvusvahelise ürituse puhul.

Marker: Bioloogiliste parameetrite hulk või grupp selliseid hulki, mis näitavad *keelatud aine* või *keelatud meetodi kasutamist*.

Metaboliit: mistahes aine, mis on tekkinud biotransformatsiooni protsessi tulemusena.

Alaealine: Füüsiline isik, kes ei ole jõudnud täisikka vastavalt sellele, kuidas seda iga sätestavad tema elukohamaa vastavad seadused.

Rahvuslik antidopingu organisatsioon: Organisatsioon(id), mida iga maa on määranud kui organisatsiooni, millel on volitused võtta vastu ja viia ellu antidopingu reegleid, juhtida *proovide* võtmist, hallata testimise tulemusi ning viia läbi ülekuulamisi rahvuslikul tasandil. Kui pädev riigivõimuorgan(id) sellist määramist ei teostanud, siis on selliseks organisatsiooniks vastav rahvuslik olümpiakomitee või tema poolt määratu.

Rahvuslik üritus: Spordiüritus, mis ei ole rahvusvaheline üritus ja milles on tegevad rahvusvahelise või rahvusliku taseme sportlased.

Rahvuslik Olümpiakomitee: Organisatsioon, mida Rahvusvaheline Olümpiakomitee tunnustab. Mõiste Rahvuslik Olümpiakomitee alla kuuluvad ka rahvuslikud spordikonföderatsioonid maades, kus rahvuslikul spordikonföderatsioonil on tüüpilised rahvusliku olümpiakomitee kohustused antidopingu valdkonnas.

Etteteatamata: Dopingukontroll, mida viiakse läbi sportlast eelnevalt hoiatamata ja kus sportlast saadetakse pidevalt alates teavitamise hetkest kuni proovi võtmiseni.

Süü või hooletuse puudumine: Kui sportlane tõestab, et ta ei teadnud ega kahtlustanud ja ei võinud teada isegi mitte äärmiselt ettevaatlik olles, et ta kasutas või et talle manustati keelatud ainet või keelatud meetodit.

Olulise süü või hooletuse puudumine: Kui sportlane tõestab, et tema süü või hooletus, kõiki asjaolusid arvestades ning võttes arvesse süü või hooletuse puudumise kriteeriume, ei olnud selle antidopingu rikkumisel oluline.

Võistlusväline. Dopingukontroll, mis ei ole võistlussisene.

Osavõtja: Mistahes sportlane või sportlase abipersonal.

Isik: Füüsiline isik või organisatsioon või mõni teine organ.

Omamine: Tegelik, füüsiline omamine või konstruktiivne omamine (mis tuvastatakse ainult juhul, kui isikul on ainuisikuline kontroll keelatud aine/meetodi üle või koha üle, kus keelatud aine/meetod asub); juhul, kui aga isikul ei ole ainuisikulist kontrolli keelatud aine/meetodi üle või koha üle, kus keelatud aine/meetod asub, tuvastatakse konstruktiivne omamine ainult juhul, kui isik teadis selle keelatud aine/meetodi olemasolust ning kavatses seda oma käsutusse saada. Siiski ainult omamise põhjal ei ole tegemist antidopingu reegli rikkumisega, juhul kui see isik on enne mistahes teate saamist antidopingu reegli rikkumise kohta teinud konkreetseid samme näitamaks, et ta enam ei kavatse omada või on omamisest loobunud.

[Kommentaar: Selle definitsiooni alusel oleks sportlase autost leitud steroidid rikkumine juhul, kui sportlane ei tõesta, et keegi teine seda autot kasutas; sellisel juhul peab antidopingu organisatsioon tõestama et, kuigi sportlane ei kasutanud autot ainuisikuliselt, ta teadis nende steroidide olemasolust ning kavatses neid oma valdusesse saada. Samuti näite puhul kui steroidid leitakse kodust sportlase ja tema abikaasa ühisest meditsiinikapist, peab vastav antidopingu organisatsioon tõestama, et sportlane oli teadlik nende steroidide olemasolust ning et sportlasel oli kavatsus neid kasutada.]

Keelatud nimekiri. Keelatud ainete ja meetodite nimekiri.

Keelatud meetod. Meetod, mida sellisena kirjeldatakse keelatud nimekirjas.

Keelatud aine. Aine, mida sellisena kirjeldatakse keelatud nimekirjas.

Ajutine ülekuulamine: Artikli 7.5 alusel toimuv kiirendatud ja lühendatud ülekuulamine, mis toimub enne ülekuulamist, mida korraldatakse artikli 8 alusel (Õigus õiglasele ülekuulamisele), mis sätestab, et sportlasel on õigus teatamisele ning võimalusele saada kas kirjalikult või suuliselt ära kuulatud.

Ajutine kõrvaldamine: Vaata eespool Tulemuste alt.

Avalik teatavaks tegemine või avalik aruanne: Selleks, et levitada või jagada informatsiooni üldisele avalikkusele või isikutele peale nende isikute, kel on õigus varasemale teavitamisele artikli 14 kohaselt.

Registreeritud testimisbaas: Kogum tipptaseme sportlasi, mille on koostanud eraldi iga rahvusvaheline föderatsioon ja rahvuslik antidopingu organisatsioon ja mis koosneb sportlastest, kes kuuluvad võistlussisesele ja võistlusvälisele testimisele osana selle rahvusvahelise föderatsiooni või organisatsiooni testimise jaotamise plaanist.

[Kommentaar: Iga rahvusvaheline föderatsioon peab selgelt defineerima kriteeriumid, mille põhjal sportlased tema registreeritud testimisbaasi lisatakse. Näiteks võib selleks kriteeriumiks olla teatud maailmatasemel olemine, täpsustatud ajaline standard, rahvusvõistkonna liikmeks olemine jne.]

Proov/näidis. Mistahes bioloogiline aine, mis on võetud dopingukontrolli eesmärgil.

Allakirjutanud: Organisatsioonid, mis on käesolevale koodeksile alla kirjutanud ja nõus seda koodeksit järgima, sealhulgas Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvahelised Föderatsioonid, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, rahvuslikud olümpiakomiteed, rahvuslikud paraolümpiakomiteed, suurüritusi korraldavad organisatsioonid, rahvuslikud antidopingu organisatsioonid ja WADA.

Võltsimine: Ebaõigeks otstarbeks või ebaõigelt viisil muutmine; ebasobivate mõjutusvahendite kasutamine; ebaõigelt sekkumine eesmärgiga muuta tulemusi või takistada tavalisi protseduure.

Sihtgrupi testimine. Sportlaste valim testimiseks, kus teatud sportlased või sportlaste rühmad valitakse sportlaste testimise baasist välja testimiseks teatud kindlal ajal.

Võistkondlik spordiala: Spordiala, kus võistlejate vahetamine võistluse ajal on lubatud.

Testimine: Dopingukontrolli protsessi osad, kuhu hulka kuuluvad testimise jaotamise kavandamine, proovide võtmine, proovide käsitlemine ja proovide transportimine laboratooriumisse.

Kaubitsemine: Keelatud aine või keelatud meetodi müük, andmine, manustamine, transport, saatmine, kättetoimetamine või jagamine sportlasele, kas otseselt või ühe või rohkema kolmanda osapoole kaudu, välja arvatud keelatud aine müük või jagamine (meditsiinipersonali või muude isikute poolt peale sportlase abipersonali) tõelisel ja seaduslikul ravi otstarbel.

Kasutamine: Keelatud aine või keelatud meetodi mistahes viisil rakendamine, sissevõtmine, süstimine või tarbimine.

WADA: Ülemaailmne Antidopingu Agentuur.